

Ο κήπος μου... η γη

ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ

Το δάσος της Δαδιάς απλώνεται στο μέσο του νομού Έβρου, καλύπτοντας τις νοτιοανατολικές λοφώδεις απολήξεις του ορεινού όγκου της Ροδόπης. Η περιοχή ανακηρύχθηκε προστατευόμενη το 1980 και περιλαμβάνει δύο ζώνες αυστηρής προστασίας έκτασης 72,9 τ.χλμ., καθώς και μια περιφερειακή ζώνη γύρω από αυτές με έκταση 357 τ.χλμ. Το 2003 ιδρύθηκε ο φορέας διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δαδιάς – Λευκίμμης – Σουφλίου.

Οι ομαλοί λόφοι της Δαδιάς αυλακώνονται από δεκάδες ρεματιές και ρυάκια, τα ώριμα δάση πεύκων και δρυών διακόπτονται από μικρά ξέφωτα και εναλλάσσονται

με λιβάδια, βοσκοτόπια και καλλιέργειες, ενώ ορθοπλαγιές και βράχια αναδύονται εδώ και εκεί μέσα σε ένα ονειρικό τοπίο. Αυτό το πλούσιο μωσαϊκό βιοτόπων φιλοξενεί πολλά ζώα και φυτά. Εδώ βρίσκουν καταφύγιο παραπάνω από 48 είδη θηλαστικών, όπως λύκοι, ζαρκάδια, σκίουροι, νυχτερίδες, καθώς επίσης και 41 είδη ερπετών και αμφιβίων. Εκείνο όμως που κάνει ξεχωριστό το δάσος της Δαδιάς και μοναδικό στην Ευρώπη είναι τα αρπακτικά πουλιά. Μέσα στην προστατευόμενη περιοχή έχουν παρατηρηθεί συνολικά 36 από τα 38 είδη που υπάρχουν στην Ευρώπη. Από αυτά, στην περιοχή φωλιάζουν μόνιμα τα 20, ενώ τα υπόλοιπα ξεχειμωνιάζουν ή διέρχονται κατά τις μεταναστεύσεις.

Στην περιοχή φωλιάζουν κάθε χρόνο 20 περίπου ζεύγη μαυρόγυπων, που αποτελούν και τον μοναδικό πληθυσμό που απέμεινε στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Άλλα

πολύ σπάνια είδη είναι το χρυσογέρακο, η αετογερακίνα, ο κραυγαετός, ο χρυσαετός, ο πετρίτης και ο ασπροπάρης. Το τοπίο, η πλούσια πανίδα, η αφθονία των αρπακτικών πουλιών καθώς και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται κάνουν το δάσος της Δαδιάς μοναδικό τόπο επίσκεψης.

(<http://www.nomevrou.gr/ecportal.asp?id=233&nt=18&lang=1>)

Σκέψου και απάντησε:

Το δάσος της Δαδιάς είναι ένας σημαντικός βιότοπος στη χώρα μας. Διάβασε το κείμενο και γράψε ποια είδη αρπακτικών πουλιών ζουν σε αυτή την περιοχή.

Εκτός από τα αρπακτικά πουλιά τι άλλο έχει το δάσος της Δαδιάς και είναι τόσο σημαντικό;

Το δάσος είναι ένα πολύτιμο στοιχείο στη ζωή του ανθρώπου. Πολλές φορές, όμως, οι άνθρωποι με τις πράξεις τους το καταστρέφουν. Συζήτησε με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα σου και τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου για το δάσος (γιατί είναι τόσο πολύτιμο για τον άνθρωπο, πώς καταστρέφεται ένα δάσος). Γράψε με ποιους τρόπους νομίζεις ότι μπορεί ο άνθρωπος να βοηθήσει στην προστασία του δάσους.

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

Όταν είμαστε στη θάλασσα, και πιο πολύ κοντά σε ακτή ή λιμάνι, συχνά συναντάμε κάθε είδους σκουπίδια και πλαστικά αντικείμενα να επιπλέουν στην επιφάνεια. Κι αν κάνουμε βουτιές, αντικρίζουμε έναν βυθό με πλαστικά μπουκάλια, κουτιά αναψυκτικών, ψαράδικα δίχτυα και άλλα αντικείμενα.

Πώς βρέθηκαν εκεί; Άλλα πετάχτηκαν από πλοία και σκάφη αναψυχής κι άλλα έφτασαν στη θάλασσα με τον αέρα και τη βροχή, που τα παρέσυρε από πρόχειρες χωματερές σε ρεματιές και πλαγιές κοντά σε παραλίες, αλλά και από τις ακτές όπου εμείς τα πετάξαμε απολαμβάνοντας τα καλοκαιρινά μπάνια.

Το πλαστικό, το μέταλλο και το γυαλί δεν καταστρέφονται, αλλά μένουν στον βυθό της θάλασσας για εκατοντάδες χρόνια καταστρέφοντας τη θαλάσσια ζωή.

Πετώντας στη θάλασσα ή αφήνοντας στην ακτή μια πλαστική σακούλα, πρέπει να ξέχουμε ότι θα φτάσει στον βυθό και θα νεκρώσει την περιοχή, αφού θα προκαλέσει ασφυξία στους οργανισμούς που θα σκεπάσει. Ακόμα, σκοτώνει ψάρια, γιατί θα τη φάνε... περνώντας τη για τροφή.

(Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, με αλλαγές)

Μπορείς να βρεις από το παραπάνω κείμενο τι δεν πρέπει να κάνουμε όταν είμαστε στη θάλασσα;

Όταν είμαστε στη θάλασσα, δεν πρέπει να αφήνουμε πλαστικά μπουκάλια

Ο συμμαθητής σου επηρεάστηκε από το κείμενο και έγραψε κάποιες φράσεις, αλλά δεν ήξερε να βάλει τα άρθρα. Μπορείς να τον βοηθήσεις;

Είναι η ώρα που βγαίνουν _____ ψαράδες.

_____ γυαλί μπορεί να ανακυκλωθεί.

_____ ακτή αυτή είναι η πιο καθαρή.

Δε μαζεύουν ποτέ _____ σκουπίδια.

Γίνεται και ανακύκλωση _____ πλαστικών μπουκαλιών.

Μάζεψε _____ δίχτυα σου!

Η παραλία όπου πηγαίναμε για μπάνιο έχει γίνει σαν _____ χωματερή της περιοχής σου.

Στη δική μας παραλία κάποιιοι άφησαν _____ παλιές ρόδες των αυτοκινήτων.

Για το ίδιο θέμα μπορείς να διαβάσεις και το παρακάτω απόσπασμα από ένα άρθρο της εφημερίδας.

Θαλάσσια ρύπανση

Στη θάλασσα καταλήγουν πολλά σκουπίδια και μεγάλο μέρος από αυτά είναι πλαστικά. Τα πλαστικά αποτελούν παγίδες για τα θαλασσοπούλια καθώς καταπίνουν μικρά κομμάτια που επιπλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας, με αποτέλεσμα να γεμίζει το στομάχι τους και να μην μπορούν να τραφούν κανονικά. Όμως, και τα υπολείμματα των δικτυών παγιδεύουν και πνίγουν πολλά πουλιά. Υπολογίζεται ότι, εξαιτίας των 150.000 τόνων πλαστικών δικτυών που αφήνονται στη θάλασσα, χάνουν τη ζωή τους 1.000.000 θαλασσοπούλια τον χρόνο.

Γι' αυτό:

- μην αφήνεις πίσω σου σκουπίδια φεύγοντας από την παραλία,
- καθάριζε τις ακτές από σκουπίδια, ακόμα κι αν δεν τα 'χεις αφήσει εσύ.

(εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ένθετο «Οι ερευνητές πάνε παντού», 13-6-1999, σελ. 5)

- Από τι τελικά κινδυνεύουν τα θαλασσοπούλια; Μπορείς να πληροφορηθείς και τους υπόλοιπους συμμαθητές σου;
- Αποφασίσατε να βοηθήσει η τάξη σας στην προστασία των θαλάσσιων ακτών (ή του δάσους) της περιοχής σας. Αν έχετε παραλία ή δάσος κοντά σας, μπορείτε να οργανώσετε μια επίσκεψη για να την ή το καθαρίσετε. Γράψτε μια ανακοίνωση όπου θα κάνετε γνωστή την πρωτοβουλία σας στο σχολείο, για να συμμετέχουν όσοι από τους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου επιθυμούν. Μην ξεχάσετε να αναφέρετε τον τόπο (την παραλία ή το δάσος που θα επισκεφτείτε), την ημερομηνία και την ώρα συγκέντρωσης, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία που θα πρέπει να έχει μαζί του όποιος συμμετέχει σε αυτή τη δραστηριότητα.
- Αν δεν έχετε κοντά σας παραλία ή δάσος, μπορείτε να κατασκευάσετε πινακίδες που θα δίνουν με σήματα και με λόγια οδηγίες για την προστασία των ακτών ή των δασών (μπορείτε να κάνετε τα σχέδια στο χαρτί ή να χρησιμοποιήσετε χαρτόνι).

- Διάβασε το άρθρο και συζήτησε με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα σου και τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου για ποιους λόγους προκαλείται καταστροφή των δασών.
- Γράψε και εσύ τις δικές σου σκέψεις γι' αυτό το θέμα.

Το έγκλημα στον Αμαζόνιο

Τα τελευταία χρόνια, χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα από το παρθένο τροπικό δάσος του Αμαζονίου έχουν παραδοθεί στα αλυσοπρίονα και στις μπουλντόζες. Η υλοτομία και η δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων είναι δύο από τους λόγους που οδηγούν στη συστηματική αποψίλωση.

Το τροπικό δάσος του Αμαζονίου είναι το μεγαλύτερο στον πλανήτη. Η περιοχή φιλοξενεί τουλάχιστον 2,5 εκατομμύρια είδη εντόμων, χιλιάδες φυτά και περίπου 2.000 είδη πουλιών και θηλαστικών. Κάθε τετραγωνικό χιλιόμετρο μπορεί να περιέχει 75.000 είδη δέντρων και 150.000 είδη άλλων φυτών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1/5 όλων των ειδών πτηνών στον πλανήτη βρίσκεται στο δάσος του Αμαζονίου, ενώ η ποικιλομορφία της χλωρίδας του είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο. Αν ο ρυθμός καταστροφής συνεχιστεί, μέχρι το 2050 το μισό δάσος θα έχει εξαφανιστεί οριστικά.

(<http://parnassos.net46.net/wordpress-2.7/wordpress/?p=771>)

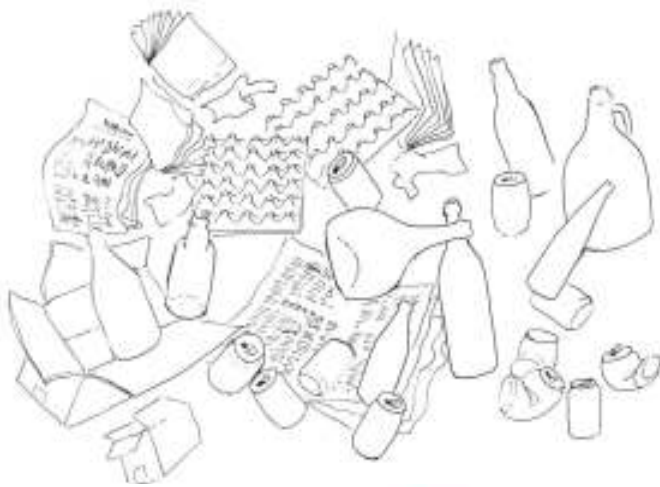

(<http://www.omikron.tv/magazine/index.php/peribalon/101--google>)

(<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&ct=2&artid=272311&dt=07/06/2009>)

Ξέρεις τι σημαίνει ανακύκλωση;

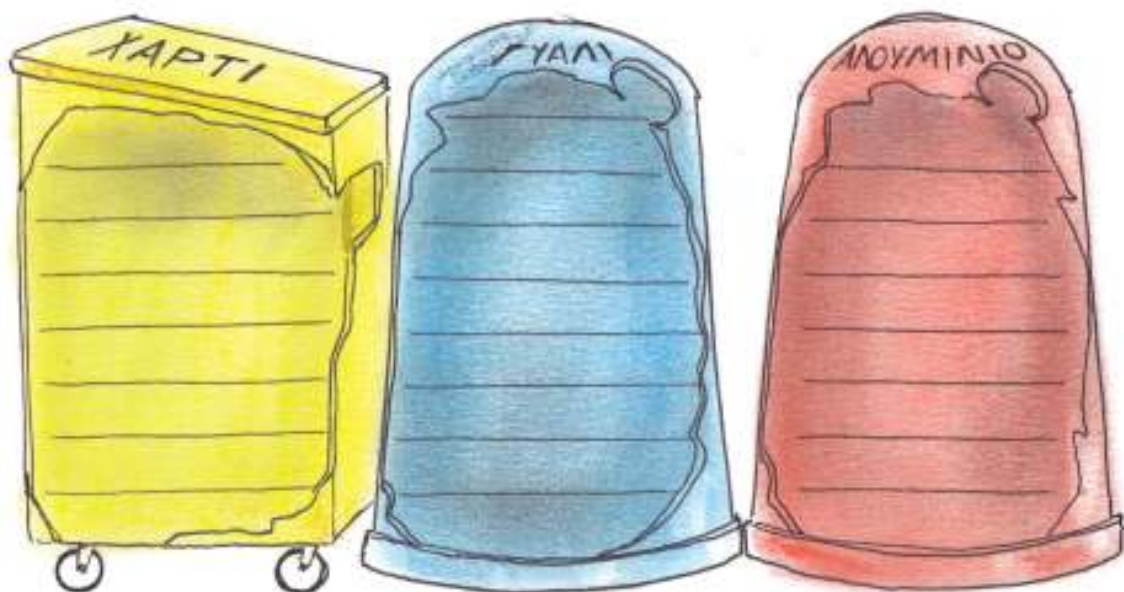

Ανακύκλωση είναι η δυνατότητα να ξαναχρησιμοποιήσουμε αντικείμενα που, ενώ μοιάζουν άχρηστα και θα κατέληγαν στα σκουπίδια, διατηρούν σημαντικό μέρος της αξίας τους. Ανακύκλωση λοιπόν! Μια μαγική διαδικασία που κρύβει πλούτο μέσα της.

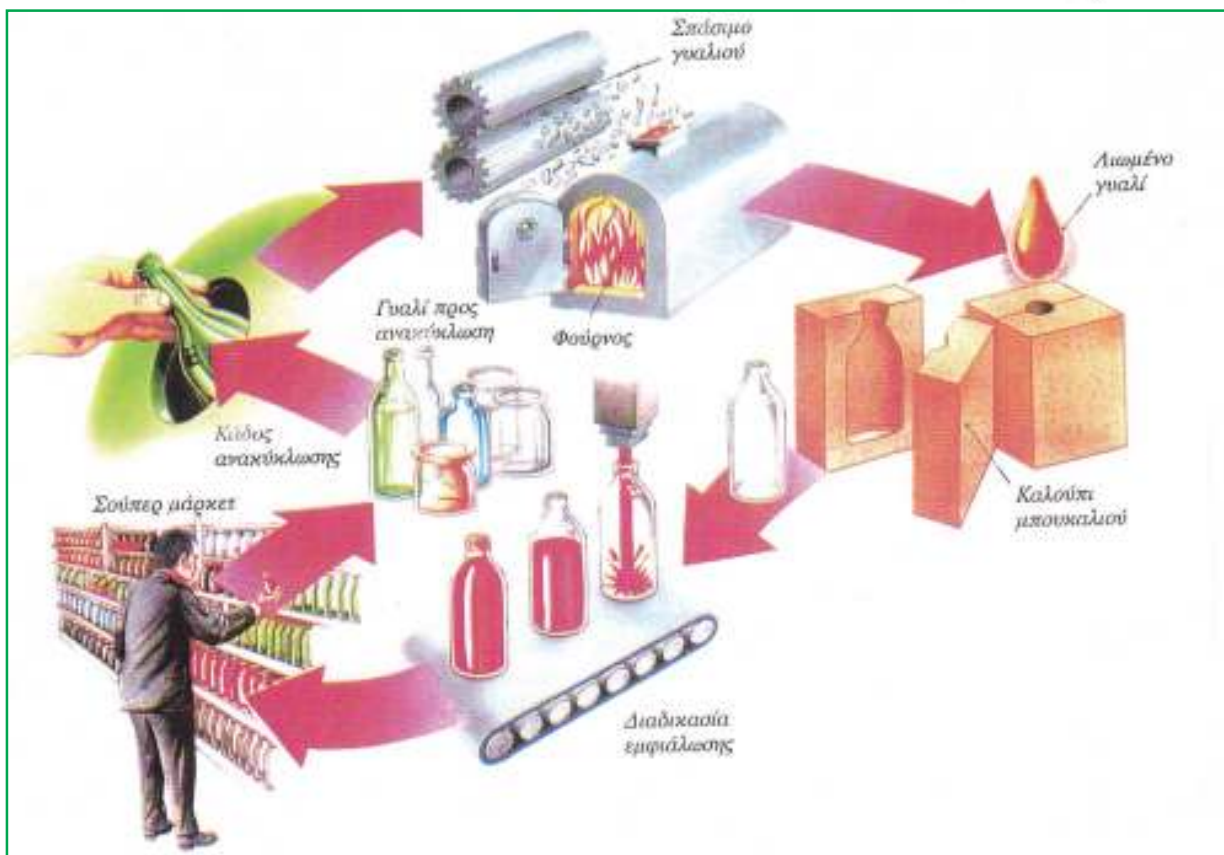
- Ποια αντικείμενα ανακυκλώνουμε;

- Μπορείς να σκεφτείς αντικείμενα ή άλλα πράγματα που χρησιμοποιείς και τα οποία θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν;
- Γράψε μερικά. Πρόσεξε μόνο να μπουν στη σωστή στήλη!

Παρατήρησε τις δύο εικόνες. Στην πρώτη εικόνα φαίνεται η διαδικασία ανακύκλωσης του γυαλιού και στη δεύτερη η διαδικασία ανακύκλωσης του αλουμινίου. Διάλεξε τη μία από τις δύο εικόνες και γράψε με λόγια τον τρόπο ανακύκλωσης του αλουμινίου ή του γυαλιού. Ψάξε στο λεξικό σου και βρες τη σημασία των λέξεων που δε γνωρίζεις, όπως της λέξης «έλαση».

(Εικόνα από το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος «Εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη», *Με ένα λεωφορείο όλοι τριγυρνάμε μέσα στην πόλη*, σελ. 43)

Ανακύκλωση αλουμινίου

Οι μαθητές των σχολείων συλλέγουν αλουμινένια κουτιά.

Το μέταλλο μπαίνει στη διαδικασία της έλασης.

Κέντρο ανακύκλωσης αλουμινένιων κουτιών.

Καινούρια κουτιά.
Η διαδικασία της ανακύκλωσης ολοκληρώθηκε.

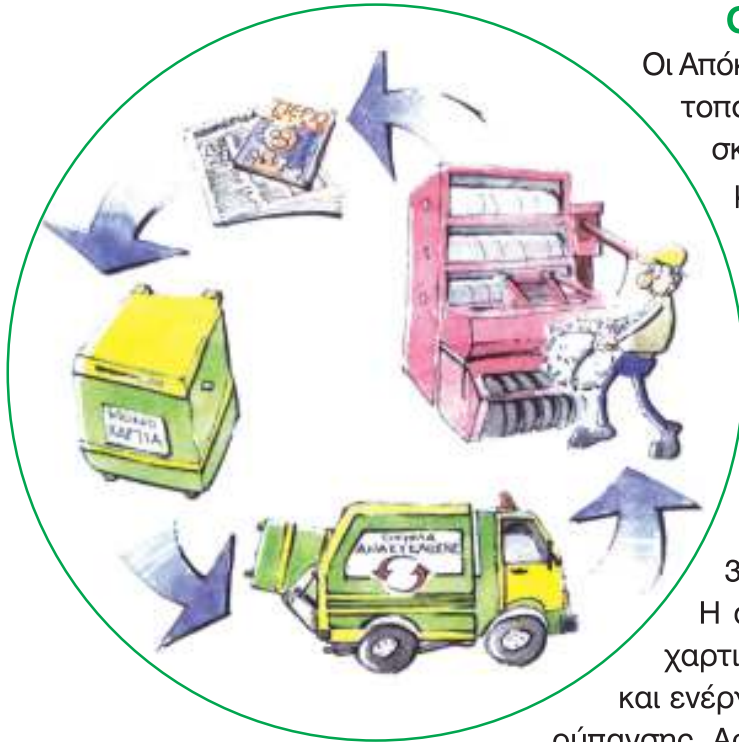

Χυτήριο.
Τα αλουμινένια κουτιά λιώνουν.

Σήμα ανακύκλωσης αλουμινίου.

(Ενημερωτικό έντυπο του Δήμου Πατρέων)

Ο κύκλος του χαρτιού

Οι Απόκριες πέρασαν. Σίγουρα παίξατε χαρτοπόλεμο, ξετυλίξατε σερπαντίνες, μασκαρευτήκατε με χάρτινα καπέλα και μάσκες. Πόσο χαρτί καταναλώθηκε πάλι!

Κάθε χρόνο στην Ελλάδα καταναλώνουμε 1.000.000 τόνους χαρτί! Για την παραγωγή ενός τόνου χαρτιού χρειάζονται 38-59 στρέμματα δάσους, 280-440 κυβικά μέτρα νερού και 4.750-7.600 κιλοβατώρες σε ενέργεια. Το 20-30% των σκουπιδιών μας είναι χαρτί.

Η ανακύκλωση αυτής της ποσότητας χαρτιού θα εξοικονομούσε δέντρα, νερό και ενέργεια, με αποτέλεσμα τη μείωση της ρύπανσης. Αφού όλοι χρησιμοποιούμε χαρτί και

διάφορα προϊόντα του στην καθημερινή μας ζωή, υπάρχει ένας ρόλος για τον καθένα μας στην υπόθεση της ανακύκλωσης.

Έχει όρια η ανακύκλωση;

Ένα χαρτί μπορεί να ανακυκλωθεί 5 με 50 φορές. Η χρήση όμως ορισμένων προϊόντων δεν επιτρέπει την ανακύκλωσή τους. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν το χαρτί τουαλέτας, τα χαρτομάντιλα, οι πάνες, το χαρτί ταπετσαρίας και οι χάρτινες συσκευασίες που έχουν λερωθεί από φαγητά ή λάδια.

Επίσης, δεν ανακυκλώνονται τα χάρτινα κουτιά των φρουτοχυμών ή τα κουτιά συσκευασίας που έχουν πλαστική ζελατίνα ή μεταλλική επίστρωση και τα κουτιά συσκευασίας που ενισχύονται με αδιάβροχες ουσίες, όπως κόλλα ή κερί.

(εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ένθετο «Οι ερευνητές πάνε παντού», 21-2-1999, σελ. 10, με αλλαγές)

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ

Τελικά, τι κακό νομίζεις ότι προκαλεί η χρησιμοποίηση του χαρτιού;

Μέχρι πόσες φορές μπορεί να ανακυκλωθεί ένα χαρτί;

Υπάρχουν κάποια προϊόντα χαρτιού που δεν ανακυκλώνονται. Ποια είναι;

Μπορείς να γράψεις τους παρακάτω αριθμούς με λέξεις;

1.000.000=	_____
38=	_____
59=	_____
280=	_____
440=	_____
4.750=	_____
7.600=	_____

Ε
Κ
Β
Α

Γράψε μια επιστολή στον δήμαρχο της περιοχής σου προτείνοντάς του να φέρει στην πλατεία έναν κάδο ανακύκλωσης. Εξήγησέ του πόσο χρήσιμο είναι να συγκεντρώνουν όλοι οι πολίτες τα «άχρηστα» γι' αυτούς πράγματα.

- Ο ρυθμός καταστροφής του περιβάλλοντός μας γίνεται ολοένα και πιο γοργός. Η φύση μάς έχει ανάγκη. Πρέπει να αγωνιστούμε όλοι μαζί για τη σωτηρία του πλανήτη μας, για να δούμε το όνειρο του μικρού μας φίλου να γίνεται πραγματικότητα. Ας δούμε τι όνειρο είδε ο μικρός μας φίλος.

(Έντυπο του WWF)

- Προσπάθησε να ξαναγράψεις το κείμενο που ακολουθεί μεταφέροντας τα ρήματα από τον αόριστο στον μέλλοντα (από το παρελθόν στο μέλλον).

Οι προσπάθειες φαίνεται πως πέτυχαν. Σε λίγο καιρό θα βλέπω ποτάμια

Εικονογραφημένη ιστορία

Οι εικόνες μπερδεύτηκαν. Σημείωσε σε κάθε κουτάκι έναν αριθμό που θα δείχνει με ποια σειρά πρέπει να μπουν οι εικόνες. Η οικογένεια του Φαρούκ στην εκδρομή της έκανε κάτι που νομίζεις ότι θα δημιουργήσει πρόβλημα στο περιβάλλον;

- Θέλεις να μάθεις τι κάνει το Ελληνικό Κέντρο Περιθαλψής Άγριων Ζώων; Διάβασε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και υπογράμμισε τα επίθετα που υπάρχουν.
- Στη συνέχεια γράψε τα γένη των επιθέτων που βρήκες στον ίδιο αριθμό και πτώση στον παρακάτω πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

Ο σημερινός τρόπος ζωής καθώς και η απερισκεψία μας μεταμορφώνουν σταδιακά τη γη σε τόπο αφιλόξενο για τα άγρια ζώα. Εκτός από τους φυσικούς εχθρούς, πρέπει τώρα πια να τα βγάλουν πέρα με τα όπλα μας, τα δηλητήρια που χρησιμοποιούμε και τα μηχανήματά μας. Επειδή δε μας αρέσει να βλέπουμε τη φύση να ερημώνει από ζωή, αποφασίσαμε να σώσουμε όσα περισσότερα ζώα μπορούμε και να τους προσφέρουμε την ευκαιρία να συνεχίσουν να ζουν στους τόπους που τους ανήκουν.

Το Ελληνικό Κέντρο Περιθαλψής Άγριων Ζώων έχει στόχο την περίθαλψη όσων άγριων ζώων βρίσκονται στον ελληνικό χώρο τραυματισμένα, άρρωστα, αδύναμα ή ορφανά.

(Έντυπο του ΕΚΠΑΖ, με αλλαγές)

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
σημερινός	σημερινή	σημερινό

ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ

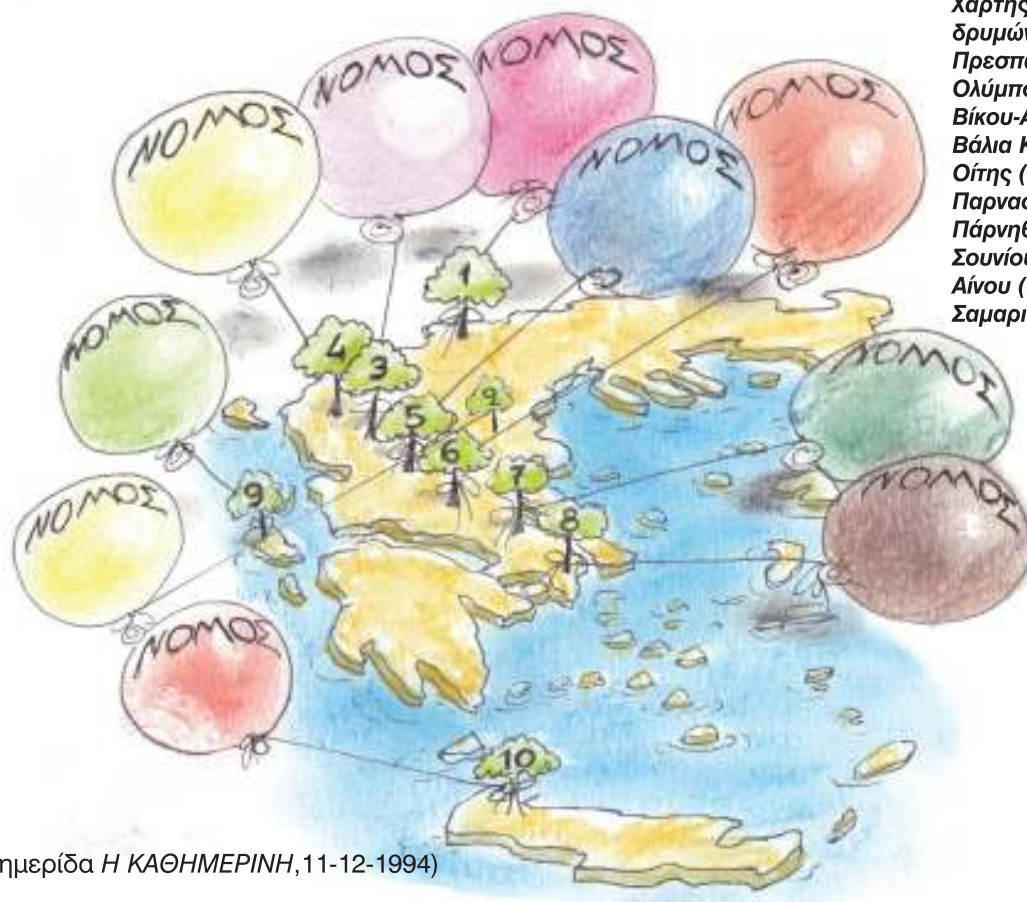

Ψάξε και βρες στο λεξικό σου τη σημασία των λέξεων **υγρότοπος** και **δρυμός**.

Συζήτησε στην τάξη με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα σου και τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς σου όσα ξέρεις για τους εθνικούς δρυμούς και τους υγρότοπους. Αν θέλεις, μπορείς να πάρεις πληροφορίες και από τα βιβλία που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του σχολείου σου ή από το διαδίκτυο.

Μπορείς να γράψεις τους νομούς στους οποίους βρίσκονται οι εθνικοί δρυμοί, όπως φαίνονται στον χάρτη;

Χάρτης των εθνικών δρυμών της χώρας:
Πρεσπών (1),
Ολύμπου (2),
Βίκου-Αώου (3),
Βάλια Κάλντας (4),
Οίτης (5),
Παρνασσού (6),
Πάρνηθας (7),
Σουνίου (8),
Αίνου (9),
Σαμαριάς (10).

(εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 11-12-1994)

Μπορείς να γράψεις τους νομούς της Ελλάδας όπου βρίσκονται οι «υγράτοποι διεθνούς σημασίας»;

Η Ελλάδα θεωρείται χώρα πλούσια σε υγράτοποιους (σύνολο 378). Οι έντεκα που σημειώνονται στον χάρτη έχουν καταχωριστεί στον κατάλογο της Σύμβασης Ραμσάρ ως «υγράτοποι διεθνούς σημασίας».

(εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 11-12-1994)

- Από το κείμενο της αφίσας σβήστηκαν τα ουσιαστικά και βρέθηκαν σε ένα κεσεδάκι ανακατεμένα.
- Μπορείς να βοηθήσεις ώστε να γραφτεί σωστά το μήνυμα;
- Διάλεξε από το κουτί το ουσιαστικό που ταιριάζει σε κάθε κενό.

Οι Μεσογειακές _____ ανήκουν τόσο στους ανθρώπους όσο και σε αρκετά θαλάσσια όντα. Κάποτε ήταν καθαρές, χωρίς τουρισμό και _____. Τώρα τις κατακλύζει ένας πληθυσμός 300 εκατομμυρίων ανθρώπων, που συνεχώς αυξάνεται, και μια τεράστια τουριστική βιομηχανία.

Έτσι, τα _____ αποτελούν πια σήμερα μια σοβαρή _____ για το ευαίσθητο οικοσύστημα της περιοχής, αν σκεφτούμε μάλιστα ότι τα νερά της πανέμορφης αυτής κλειστής θάλασσας ανανεώνονται το λιγότερο κάθε εκατό _____ !

Κάθε χρόνο εκατομμύρια θαλάσσια ζώα βρίσκουν τραγικό _____ στον πλανήτη μας από τη ρύπανση.

Όμως τα δικά μας «μικρά σκουπίδια», αυτά που αφήνουμε απερίσκεπτα στην _____, είναι συχνά και τα πιο καταστροφικά. Ένα από τα πιο συνηθισμένα και ολέθρια υλικά είναι το _____.

(http://www.medasset.org/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=44&Itemid=37&lang=el)

Σκουπίδια της θάλασσας

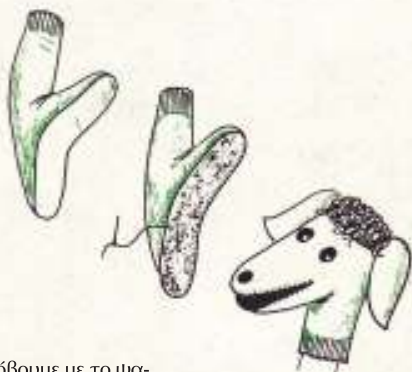

Μπορείς να φτιάξεις κατασκευές-παιχνίδια από «άχρηστα» υλικά; Παρακάτω υπάρχει μια ιδέα για τον «Κάλτσι το καλτσόσκυλο»!

Ο Κάλτσι το καλτσόσκυλο!

Υλικά που χρειαζόμαστε

- μια παλιά κάλτσα
- ένα κομμάτι κόκκινο ύφασμα
- κουμπό
- μικρά κουρέλια
- μάλλινη κλωστή
- κλωστή για ράψιμο και βελόνα
- ψαλίδι

1. **Κόβουμε** με το ψαλίδι μια παλιά κάλτσα όπως δείχνει το σχήμα.

2. **Κόβουμε** το κόκκινο ύφασμα για το «στόμα» του σκύλου και το **ράβουμε** στην κάλτσα.

3. **Ράβουμε** δυο κουμπιά για μάτια, και για μύτη ένα κομμάτι κουρέλι δεμένο πάνω σε ένα κουμπί.

4. **Ράβουμε** δυο κουρέλια στις άκρες για αυτιά.

5. Στη φτέρνα της κάλτσας **ράβουμε** τη μάλλινη κλωστή για να μοιάζει με μαλλιά.

«Γαβ γαβ» ο Κάλτσι είναι έτοιμος να γαβγίσει!

Πώς θα έγραφε τις παραπάνω οδηγίες έτσι ώστε να φαίνεται ότι τις δίνεις εσύ σε όλη την παρέα σου; Πρόσεξε να βάλεις τα υπογραμμισμένα ρήματα στο δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του αορίστου προστακτικής, όπως στο παράδειγμα.

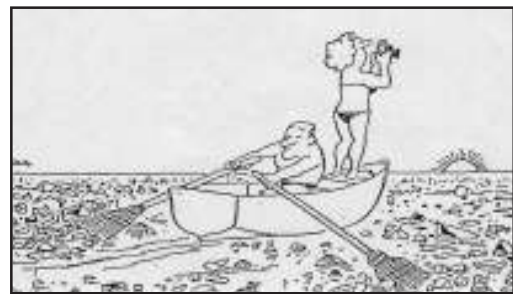
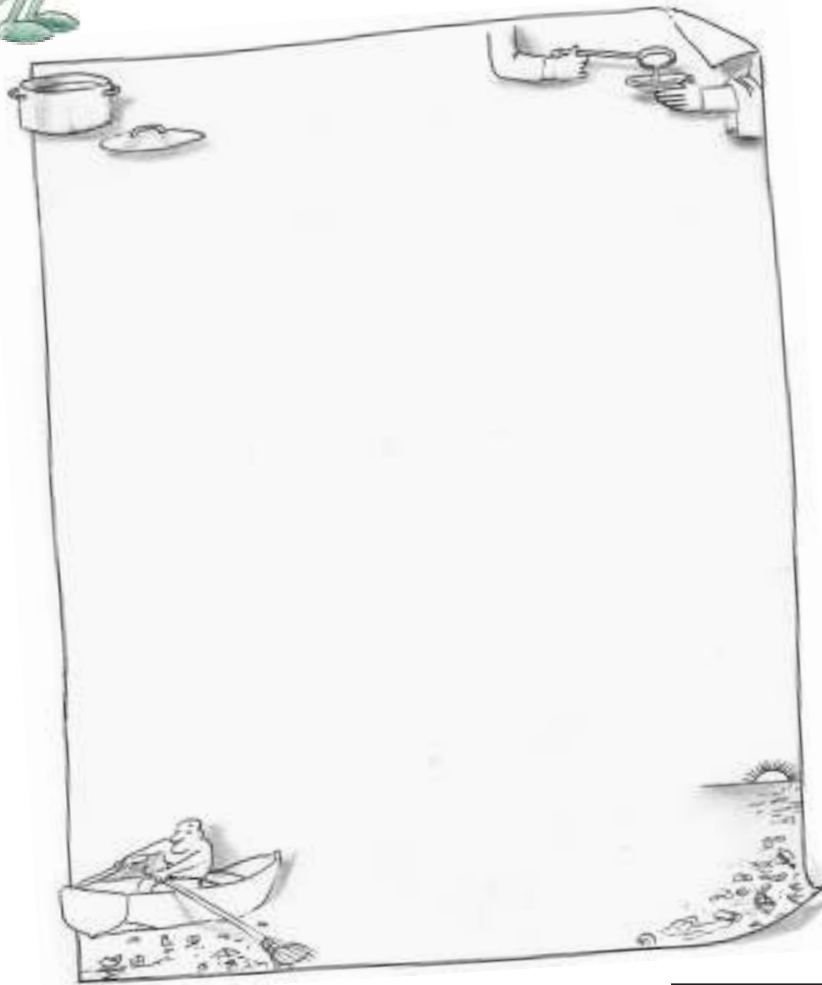
1. **Κόψτε** με το ψαλίδι μια παλιά κάλτσα όπως δείχνει το σχήμα.

2.

(Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης)

Παρατήρησε τα σκίτσα. Μπορείς να διαλέξεις όποιο σκίτσο σου αρέσει περισσότερο και να περιγράψεις ό,τι βλέπεις. Τι μήνυμα νομίζεις ότι θέλει να δώσει ο σκιτσογράφος με το σκίτσο που διάλεξες;

Και τώρα, παίζουμε...

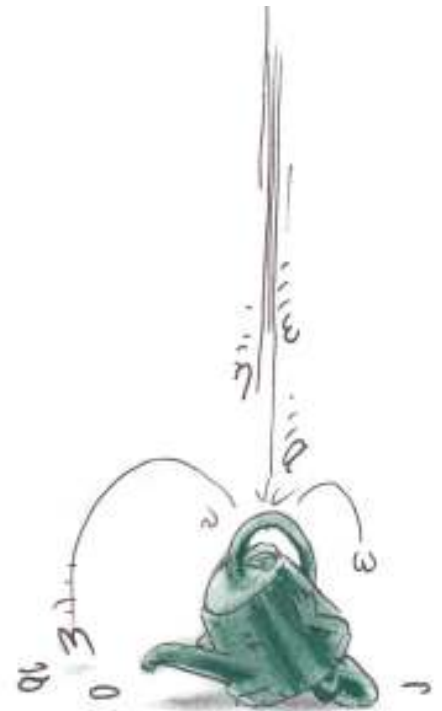

Οι παρακάτω λέξεις μπερδεύτηκαν.
Μήπως μπορείς να τις βάλεις στη σωστή σειρά;

ΡΜΑΤΟΦΥΦΑΚΑ
ΤΕΡΗΧΩΜΑ
ΣΤΙΚΑΠΛΑ
ΚΑΜΠΟΥΛΙΑ
ΚΛΩΚΥΣΗΑΝΑ
ΣΚΟΥΔΙΑΠΙ

Κάποιες φορές και οι τυπογράφοι κάνουν λάθη.
Στις παρακάτω λέξεις χάθηκαν μερικά φωνήεντα.
Συμπλήρωσέ τα για να σχηματιστούν σωστά οι λέξεις.
Μην ξεχάσεις τους τόνους!

αναδ _ σ _ σ _	γ _ άλ _ νος
_ _ κ _ λογ _ α	πλαστ _ κό
ανακ _ κλ _ ση	ρ _ πανσ _
λ _ ματα	γ _ αλί
π _ ρκαγ _ _	μ _ ταλλο
απ _ βλ _ τα	απορρ _ μματα

Για κάθε σωστό φωνήεν θα παίρνετε και έναν
πόντο. Αυτός που θα συγκεντρώσει τους περισσότερους
πόντους θα είναι και ο νικητής.

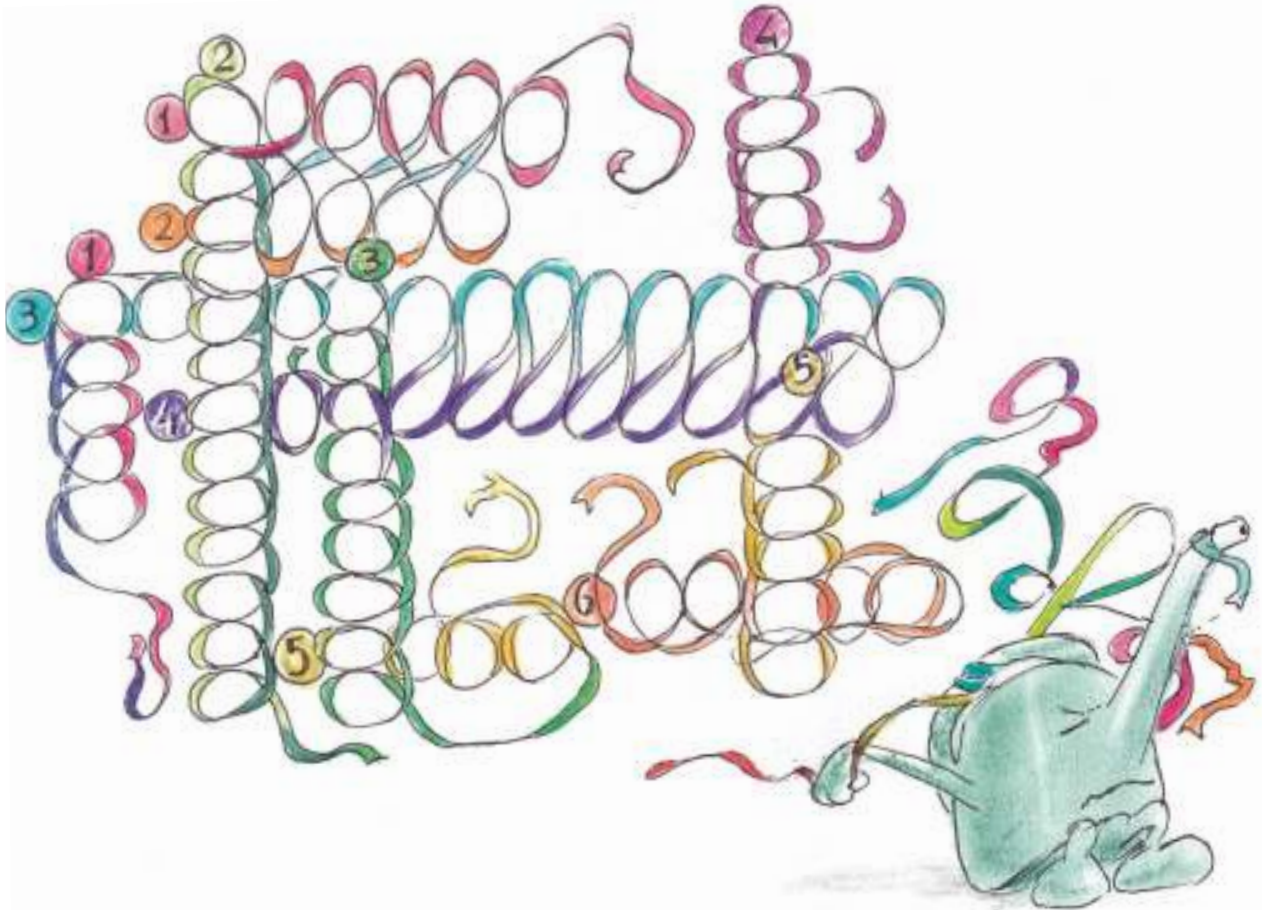
Στο κρυπτόλεξο υπάρχουν δέκα είδη ζώων ή πουλιών.
Ψάξε οριζόντια, κάθετα και
διαγώνια για να τα βρεις. Καλή τύχη!

Ρ	Τ	Α	Σ	Β	Ο	Σ	Κ	Ρ
Γ	Ι	Τ	Α	Τ	Ο	Ν	Ο	Σ
Π	Α	Ν	Τ	Α	Ξ	Υ	Τ	Ψ
Ο	Χ	Τ	Ο	Ρ	Ε	Χ	Ψ	Ω
Γ	Ε	Ρ	Α	Κ	Ι	Τ	Φ	Χ
Λ	Λ	Υ	Δ	Ο	Ε	Ε	Ο	Σ
Σ	Ω	Α	Ζ	Υ	Κ	Ρ	Ν	Σ
Β	Ν	Κ	Η	Δ	Θ	Ι	Ο	Χ
Μ	Α	Ι	Ι	Α	Λ	Δ	Υ	Σ
Φ	Ω	Κ	Ι	Α	Φ	Α	Χ	Ψ

Προσπάθησε να λύσεις το σταυρόλεξο που ακολουθεί.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Το πιο γνωστό δάσος στη Θράκη είναι το δάσος της ...
2. Δημιουργείται κυρίως από τα καυσαέρια των αυτοκινήτων.
3. Έτσι ονομάζεται η εκπαίδευση που αφορά περιβαλλοντικά θέματα.
4. Τα τα χρησιμοποιούν οι αγρότες και μπορεί να προκαλέσουν μόλυνση του περιβάλλοντος.
5. Έτσι λέμε αλλιώς τα τριαντάφυλλα.
6. Είναι και αυτό ένα σπάνιο πουλί.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ανήκει στα ζώα που κινδυνεύουν να αφανιστούν.
2. Με μια λέξη το φύτεμα των δέντρων.
3. Τα παίρνουμε από τη βατομουριά.
4. Είδος αρπακτικού πουλιού που κινδυνεύει από αφανισμό.
5. Προστατεύεται στη Ζάκυνθο αυτό το είδος χελώνας.

Φιλίες και παιχνίδια

Ο ΔΡΟΣΕΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ

(Ο Δροσερός, το αεράκι του δάσους, η Φλόγα, η πορτοκαλιά ευαίσθητη πεταλούδα, και η Χρύσα, η ηλιαχτίδα, είναι τρεις αγαπημένοι και αχώριστοι φίλοι. Ο Δροσερός μάς διηγείται πώς αυτός και η Χρύσα γνώρισαν τη Φλόγα.)

Ήταν μια γλυκιά μέρα του Απρίλη. Η Χρύσα κι εγώ βρισκόμαστε πάνω από ένα λιβάδι. Παίζαμε και τρέχαμε ξένοιαστα, ενώ πότε πότε κατεβαίναμε χαμηλά και περνούσαμε ανάμεσα από τα χαμομήλια, τις παπαρούνες, τις αγριοβιολέτες και τις πασχαλιές.

Η Χρύσα τα ζέσταινε κι εγώ περνούσα απαλά ανάμεσά τους. Εκείνα, πάλι, κουνούσαν τα κεφαλάκια τους και μας χαιρετούσαν ευχαριστημένα.

Ήταν φορές που τα λουλούδια υπέφεραν από τη μεγάλη ζέστη. Τότε εγώ περνούσα και τα δρόσιζα με το απαλό μου φύσημα. Αυτά με ευχαριστούσαν και με έντυναν με το άρωμά τους. Έτσι είναι οι φίλοι. Ο ένας βοηθάει τον άλλο όπως μπορεί.

Κάποια στιγμή είδαμε πως ερχόταν προς το μέρος μας ένα παιδί. Προχωρούσε σιγά σιγά και κυνηγούσε μια πεταλούδα. Η πεταλούδα δεν είχε καταλάβει τον κίνδυνο που την απειλούσε. Κάτι έπρεπε να κάνουμε για να τη σώσουμε από τα χέρια του παιδιού. Αμέσως φύσηξα τόσο δυνατά, που την πήγα μέτρα μακριά.

— Αχ, πάγωσα... Και τρόμαξα και πολύ... Μα από πού φύσηξε τόσο δυνατός αέρας;

— Μην ανησυχείς και θα σε ζεστάνω. Αισθάνεσαι καλύτερα τώρα; της είπε η Φλόγα, που έτρεξε κοντά της και την αγκάλιασε με στοργή.

— Ναι, πολύ καλύτερα. Σ' ευχαριστώ, ηλιαχτίδα μου.

— Με λένε Χρύσα.

— Κι εμένα Φλόγα.

— Έχεις πολύ ωραίο όνομα. Στ' αληθινά μοιάζεις με φλόγα. Έλα τώρα να σου γνωρίσω και τον Δροσερό, το αεράκι που σε τρόμαξε. Δεν το έκανε όμως επίτηδες. Αν δε φυσούσε, τώρα θα ήσουν στα χέρια εκείνου του παιδιού.

— Δροσερέ μου, σ' ευχαριστώ πολύ. Σας ευχαριστώ και τους δύο.

Μετά απ' αυτά, κουβεντιάσαμε κάμποσο κι οι τρεις μαζί, γίναμε φίλοι και συμφωνήσαμε να βλεπόμαστε ταχτικά. Έτσι και έγινε.

(Γεωργία Ανεζίνη-Λεράκη,
Ο Δροσερός και οι φίλοι του, Αθήνα, εκδ. Γνώση,
1991, διασκευή)

Για κάθε ερώτηση υπάρχουν τρεις απαντήσεις που συνοδεύονται από ένα σκίτσο. Διάλεξε το κατάλληλο σκίτσο, δίνοντας έτσι και τη σωστή απάντηση. Βρες μέσα στο κείμενο την πρόταση που δικαιολογεί την απάντησή σου.

Οι φίλοι της ιστορίας μας είναι:

α. Ένα αεράκι, μια ηλιαχτίδα και μια πεταλούδα.

β. Ένα κύμα, μια σταγόνα και μια ακρίδα.

γ. Ένα σύννεφο, μια αστραπή και ένα σαλιγκάρι.

Ο Δροσερός λέει πως οι φίλοι:

α. Ο ένας κοροϊδεύει τον άλλο.

β. Ο ένας βοηθάει τον άλλο.

γ. Ο ένας χτυπάει τον άλλο.

Το παιδί κυνηγούσε:

α. Ένα αεράκι.

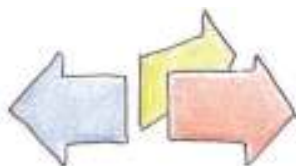

β. Μια ηλιαχτίδα.

γ. Μια πεταλούδα.

Στο τέλος, οι ήρωες της ιστορίας μας:

α. Δε συναντήθηκαν ξανά.

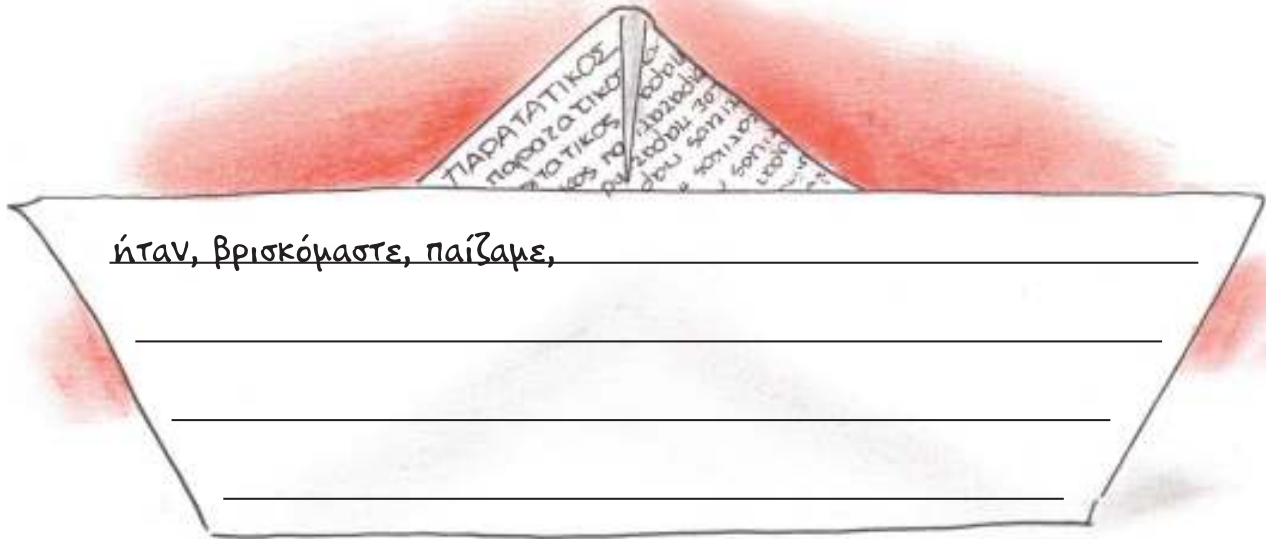
β. Έγιναν αχώριστοι φίλοι.

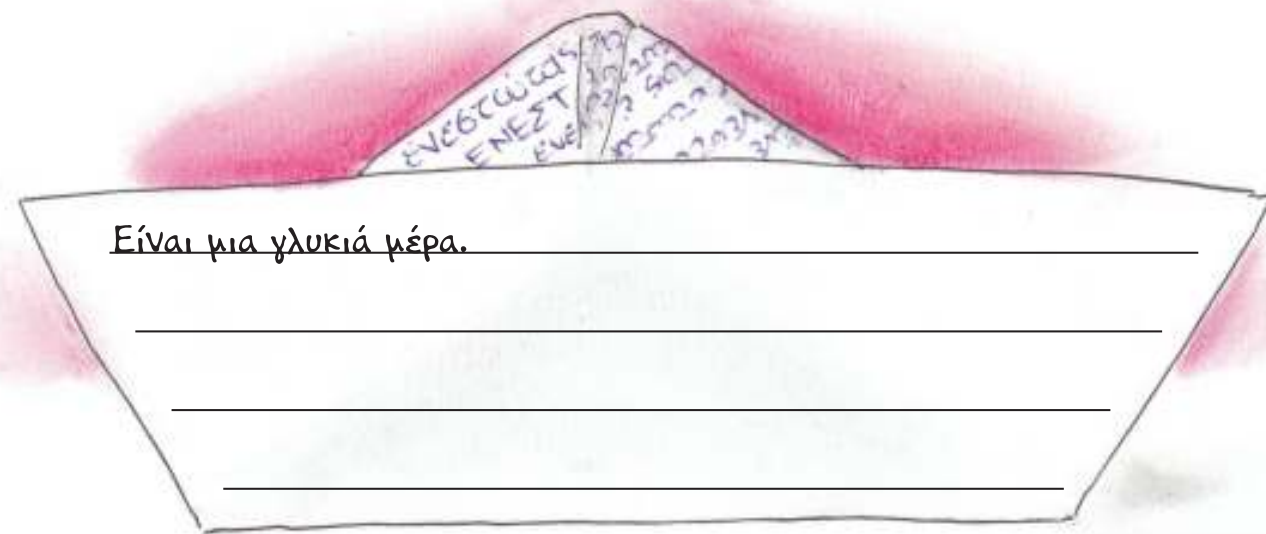
γ. Τσακώθηκαν.

- Ο Δροσερός μάς μιλάει για τους φίλους του. Χρησιμοποιεί **παρατατικό**, δηλαδή τον χρόνο που μας δείχνει ότι κάτι γινόταν στο παρελθόν συνεχώς ή με επανάληψη.
Μπορείς να βρεις τα ρήματα αυτά μέσα στο κείμενο;

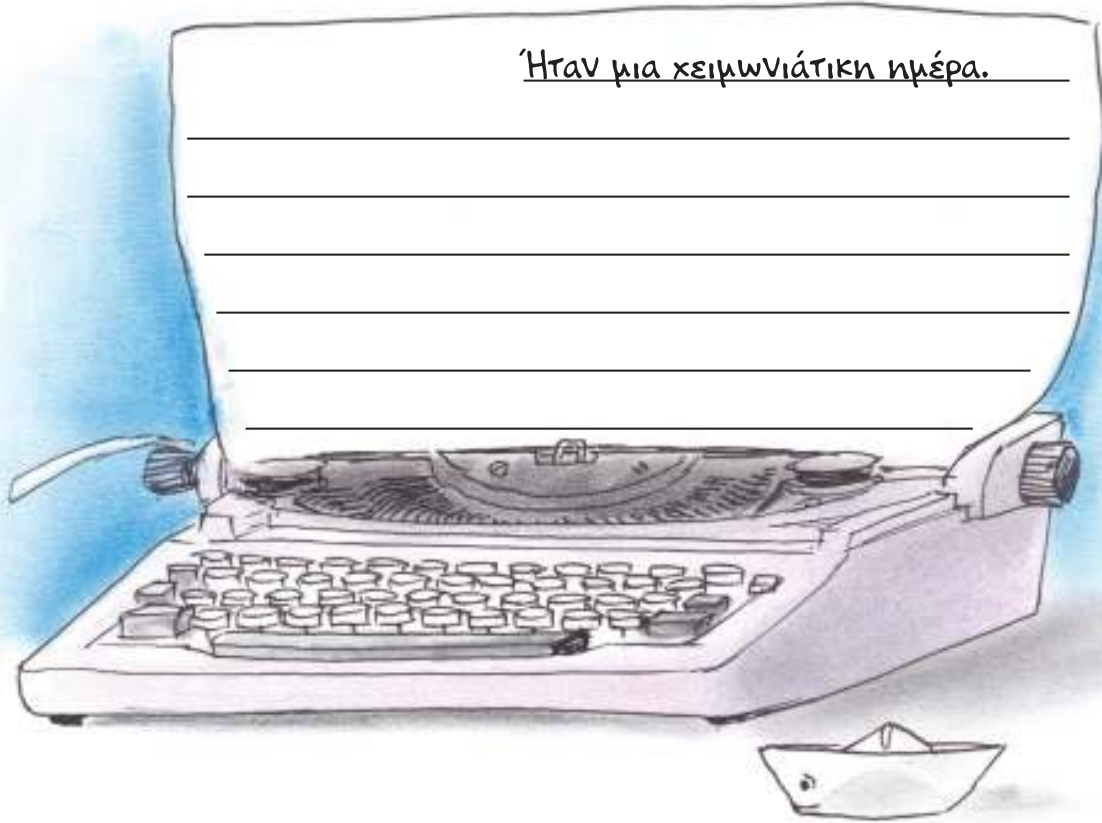

- Τα ρήματα που βρήκες στο κομμάτι του κειμένου:
«**Ήταν** **ευχαριστημένα**» βάλε τα σε χρόνο ενεστώτα.
Διάβασε το κείμενο πάλι.

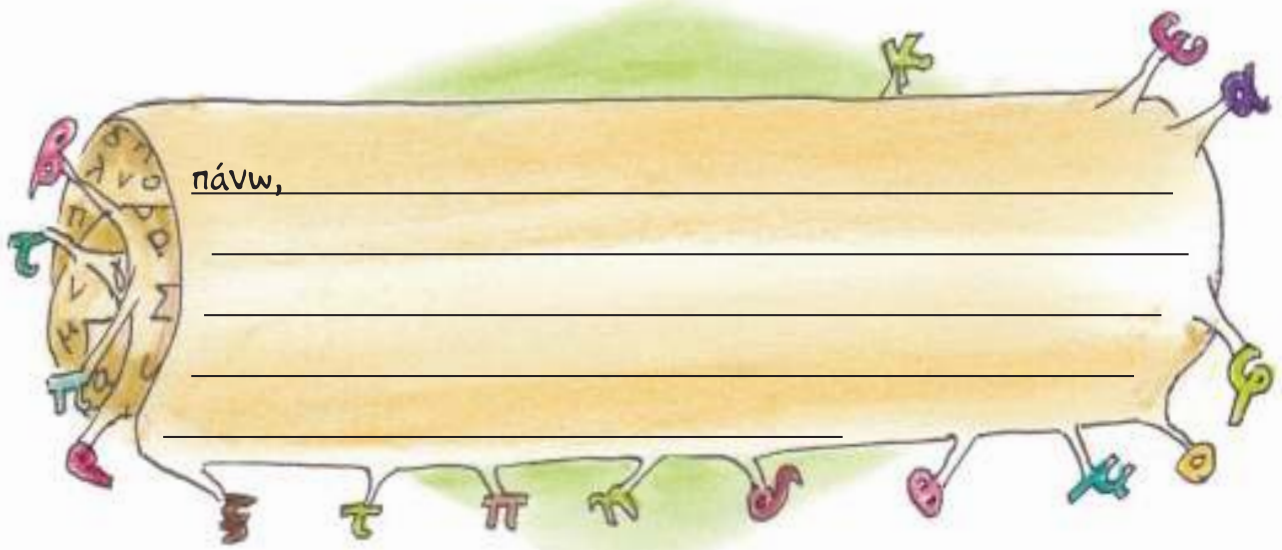

Γράψε μια μικρή παράγραφο στην οποία θα διηγηθείς, όπως ο Δροσερός, την πρώτη σου συνάντηση με έναν πολύ καλό σου φίλο ή μια πολύ καλή σου φίλη. Χρησιμοποίησε **παρατατικό** για την περιγραφή σου.

Βρες μέσα από το κείμενο τις λέξεις που είναι επιρρήματα.

Φίλοι Φίλοι...

Ύστερα από τρεχάριες, προβληματισμούς, περιπέτειες και 'περιπειρισθίες', παρεξηγήσεις, πλάκες, χαβαλέδες, όλοι σπεύδουν να δηλώσουν 'και πάλι φίλοι'.

- Στο κειμενάκι υπάρχει κάποια λέξη που επαναλαμβάνεται αρκετές φορές.
Ποια είναι αυτή η λέξη;

Προσπάθησε να συμπληρώσεις τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού **φίλος**.

Μπορείς να αλλάξεις τις παρακάτω προτάσεις από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό;

Με τη λέξη **φίλος** και μερικές άλλες λέξεις μπορούμε να φτιάξουμε σύνθετες λέξεις.
Π.χ. φίλος + τιμή = **φιλότιμος**.

Βρες και γράψε λέξεις με πρώτο συνθετικό τη λέξη **φίλος** και δεύτερο συνθετικό τις λέξεις που είναι στην παρένθεση:

(δόξα, ζώο, άνθρωπος, ελευθερία, ησυχία, τέχνη, ειρήνη, άθλος, πόλεμος).

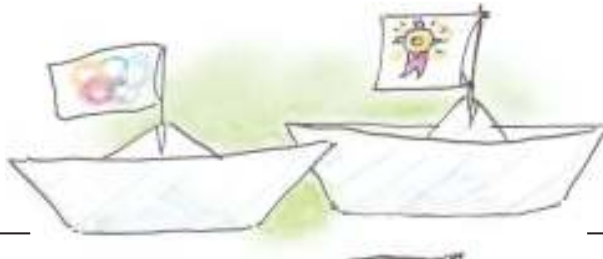
Αυτός που έχει έντονο το αίσθημα της τιμής.

φιλότιμος

Αυτός που αγαπάει την τέχνη.

Αυτός που αγαπάει τον αθλητισμό.

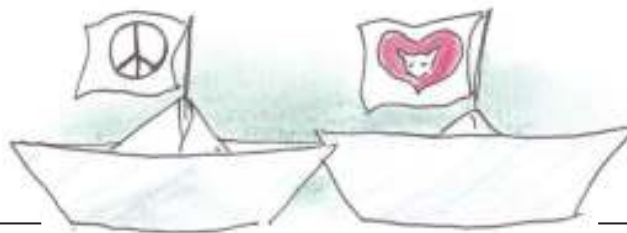
Αυτός που αγαπάει τη δόξα.

Αυτός που αγαπάει τους ανθρώπους.

Αυτός που αγαπάει την ησυχία.

Αυτός που αγαπάει την ειρήνη.

Αυτός που αγαπάει τα ζώα.

Αυτός που αγαπάει την ελευθερία.

Αυτός που πρόθυμα περιποιείται τους ξένους.

Στο κείμενο που ακολουθεί υπάρχουν μερικές ιδέες για να οργανώσεις μια πολύ διασκεδαστική γιορτή και να καλέσεις τους φίλους και τις φίλες σου. Όμως λείπουν κάποια ρήματα. Μπορείς να συμπληρώσεις τα κενά βάζοντας τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στον σωστό τύπο;

(διαλέγω, φτιάχνω, ~~δίνω~~, ειδοποιώ, βοηθάω, φροντίζω)

1. **Δώστε** τις προσκλήσεις ή _____ προσωπικά τους φίλους σας, μερικές μέρες πριν.
2. _____ φαγητά που τρώγονται εύκολα, για να μη λερωθούν οι καλεσμένοι σας.
3. _____ να έχετε άφθονο φαγητό και αναψυκτικά, γιατί μπορεί να έρθουν περισσότεροι καλεσμένοι από αυτούς που περιμένετε.
4. _____ με χρωματιστό χαρτί διακοσμήσεις για να κάνετε πιο χαρούμενο το σπίτι ή τον κήπο σας.
5. _____ τους γονείς σας στις προετοιμασίες και στο μάζεμα του σπιτιού πριν και μετά τη γιορτή.

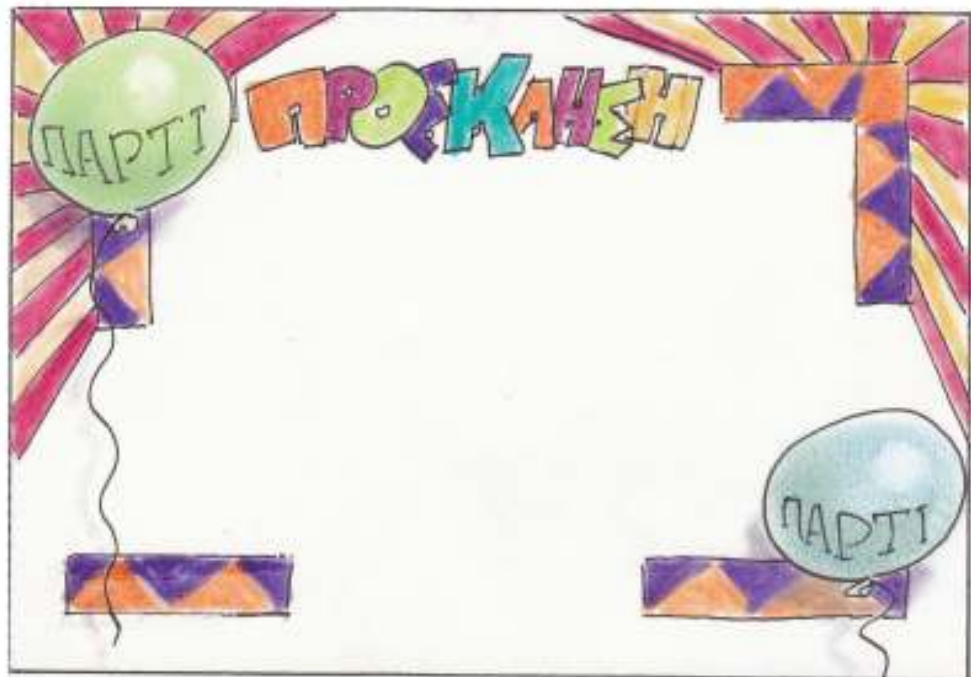
- Η Εμινέ θέλει να καλέσει όλους τους φίλους της στο σπίτι για να γιορτάσει τα γενέθλιά της. Φτιάξε έναν τηλεφωνικό διάλογο στον οποίο η Εμινέ προσκαλεί τον φίλο της τον Αλί.

Π.χ. **EMINE:** Γεια σου, Αλί! Είμαι η Εμινέ.

ΑΛΙ: Γεια σου, Εμινέ!

- Προσπάθησε να φτιάξεις προσκλήσεις για μια γιορτή που πρόκειται να κάνεις. Χρησιμοποίησε διάφορα υλικά (χαρτόνι, χρωματιστά χαρτιά, κορδέλες, γυαλιστερές κόλλες, μπογιές κτλ.). Μην ξεχάσεις να γράψεις τις απαραίτητες πληροφορίες σε κάθε πρόσκληση. Θα γράψεις το όνομα του φίλου ή της φίλης σου, το δικό σου όνομα, την ημερομηνία και την ώρα της γιορτής, τη διεύθυνση και το τηλέφωνό σου.

ΦΙΛΙΑ

Πιστεύω πως η φιλία είναι σημαντικό κεφάλαιο στη ζωή του ανθρώπου. Όταν βρίσκεσαι μέσα σε μια παρέα που σε νοιάζεται και σε υπολογίζει, νιώθεις σιγουριά. Είναι σημαντικό να έχεις δίπλα σου ανθρώπους που θα σε στηρίξουν και θα σε συμβουλέψουν στις δύσκολες στιγμές. Αν και από πολύ μικρή είχα φίλους, φέτος κατάλαβα πόσο πολύ τους χρειάζομαι, γιατί φοβάμαι να μην τους χάσω. Όταν τελειώσουν το γυμνάσιο, όλα τα παιδιά θα ακολουθήσουν τον δικό τους δρόμο, με μοναδικό σκοπό να εκπληρώσουν τα όνειρά τους. Δε θέλω να τους χάσω, παρ' ότι τσακωνόμαστε καθημερινά. Άλλωστε, αυτό είναι που μας δένει πιο πολύ.

*Ευτυχία Βαλοάμη
14 χρόνων
Ραφήνα*

(εφημερίδα *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, ένθετο «Οι ερευνητές πάνε παντού», Κυριακή 7-11-1999, σελ. 2)

Μπορείς να σχηματίσεις τον παρατατικό των ρημάτων που είναι υπογραμμισμένα;

Η Ευτυχία είναι ένα κορίτσι που αγαπάει πολύ τους φίλους της και ανησυχεί μήπως τους χάσει όταν τελειώσει το σχολείο. Γράψε και εσύ σε μια παράγραφο τις δικές σου ιδέες και απόψεις για τη φίλια και τους φίλους.

Γράψε ένα γράμμα σε κάποιον φίλο ή κάποια φίλη σου που μένει μακριά. Μπορείς να γράψεις πώς πέρασες την εβδομάδα σου, να ρωτήσεις για τα δικά του ή τα δικά της νέα ή για ό,τι άλλο θέλεις. Μην ξεχάσεις να γράψεις τόπο και ημερομηνία.

Αγαπημένε μου φίλε, / Αγαπημένη μου φίλη,

Horizontal blue lines for writing inside the envelope.

Συμπλήρωσε τα κενά με η ή ι.

ΟΙ ΒΟΛΟΙ

Μια μέρα, η Πουλουδιά βρ_κε έναν αλ_θ_νό θ_σαυρό: βόλους, βόλους μαύρους, πολλούς, σκόρπιους, μ_κρούς, ολοστρόγγυλους.

Ζαλ_σμέν_ τους κοίταζε, άφων_ από τη χαρά της.

Η πρώτ_ της σκέψ_ ήταν να μ_ φωνάξει τ' αδέρφ_α της, μην τους πάρει ο Αντώνης, που έλεγε πως τα κορίτσ_α δεν πρέπει να

παίζουν με τους βόλους, πως έχουν κούκλες και πως αυτές τους αρκούν. Μα ήταν τόσο πολλοί οι σκόρπ_οι βόλοι, αρκούσαν για όλους, ακόμα και για τον Αλέξανδρο, που τόσο τους λαχταρούσε και που ποτέ δεν του δάνειζε τους δ_κούς του ο Αντώνης.

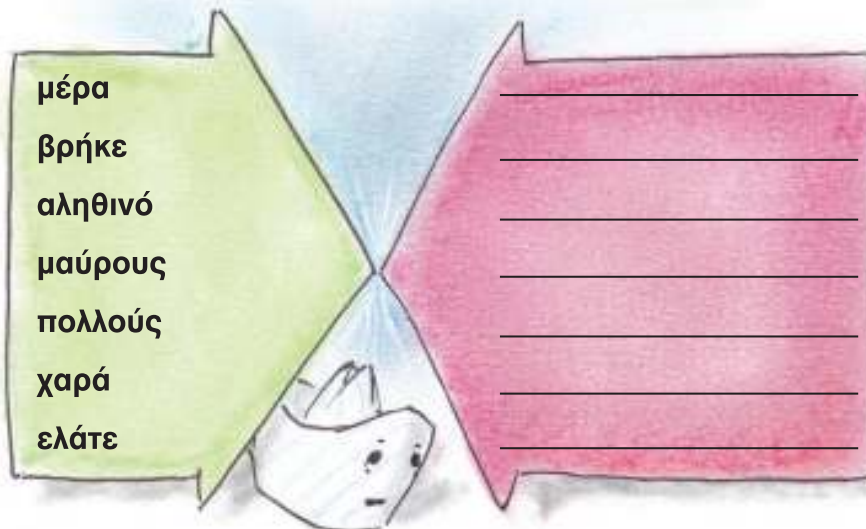
Φώναξε λοιπόν τ' αδέρφ_α της.

— Βόλοι! Βόλοι! Ελάτε να δείτε πόσοι! τους είπε μαζεύοντάς τους.

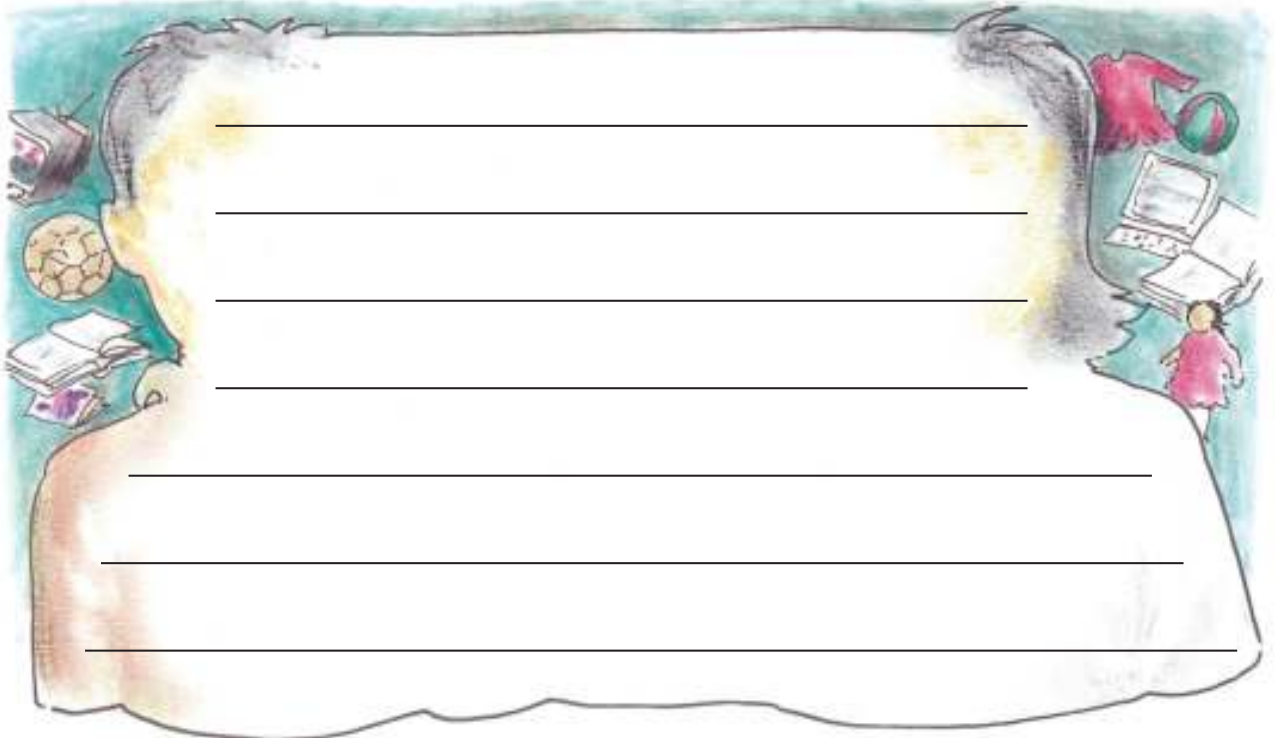
(Πηνελόπη Δέλτα, *Ο Τρελαντώνης*, Αθήνα, εκδ. Μίνωας, 1998, διασκευή)

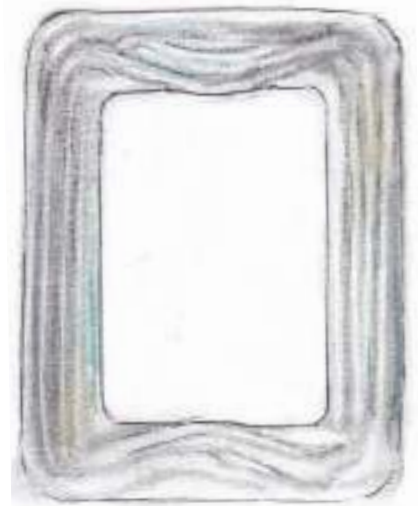
Μπορείς να βρεις τις αντίθετες από τις λέξεις του κειμένου;

- Γράψε μια παράγραφο για τους δικούς σου φίλους (εξωτερική εμφάνιση, πώς περνάτε τον χρόνο σας όταν βρίσκεστε μαζί κ.ά.). Μην ξεχάσεις να αναφέρεις τα ονόματά τους. Μπορείς να περιγράψεις κάθε φίλο ή φίλη σου ξεχωριστά.

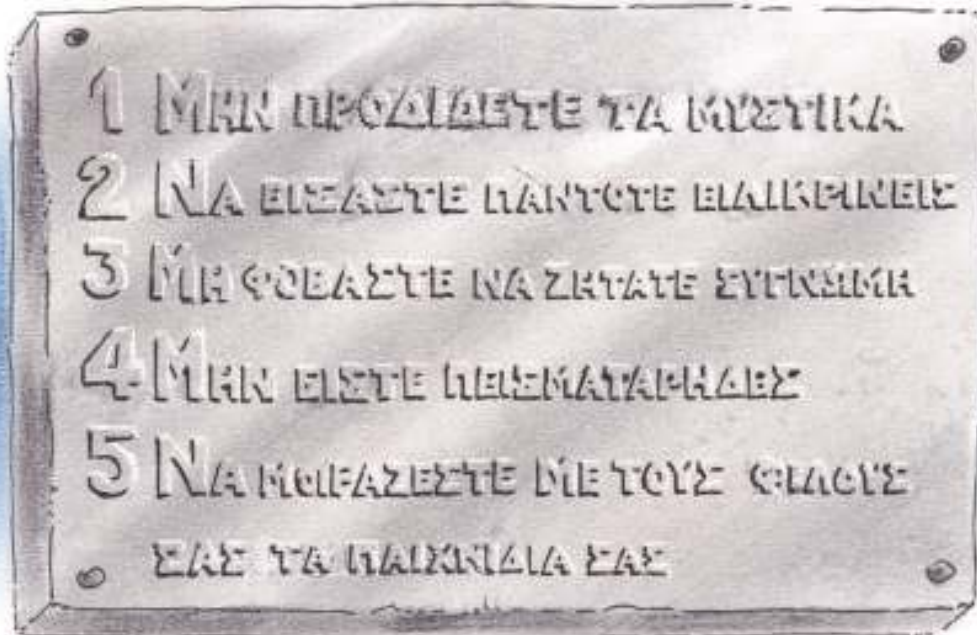
- Στις κορνίζες που υπάρχουν μπορείς να κολλήσεις τις φωτογραφίες των φίλων σου. Αν δεν έχεις φωτογραφία τους, μπορείς να τους ζωγραφίσεις μέσα στις κορνίζες.

ΦΙΛΙΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Δεν είναι εύκολο να τα πάνε καλά αυτοί που έχουν διαφορετικές συνήθειες. Ωστόσο, τα πράγματα δεν είναι πάντα έτσι. Το μόνο που χρειάζεται είναι να σεβόμαστε τις απόψεις των άλλων, έστω κι αν είναι διαφορετικές από τις δικές μας.

Να πέντε κανόνες για μια σωστή φιλία:

(Παιδική Εγκυκλοπαίδεια Στρατίκη, Οι καλοί τρόποι για τα μικρά παιδιά, Αθήνα, εκδ. Στρατίκη, διασκευή)

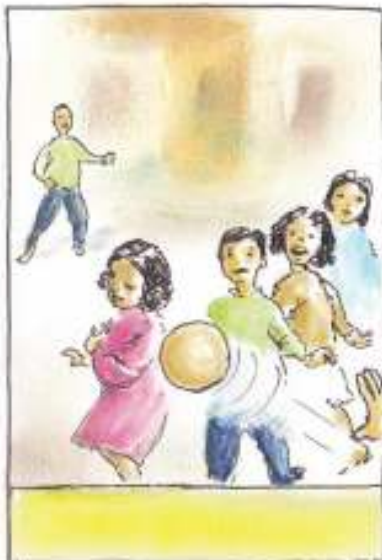
Εσύ συμφωνείς με τους κανόνες που διάβασες;
 Γράψε τους δικούς σου κανόνες για μια σωστή φιλία.

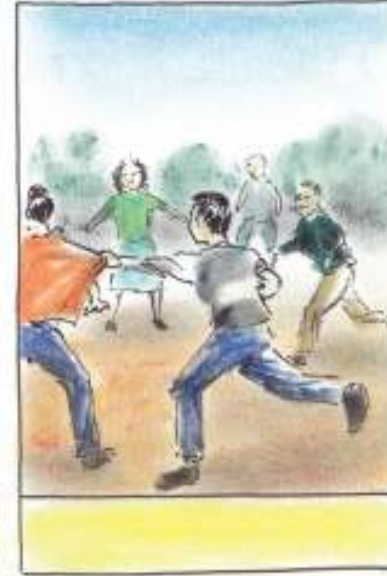
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Παρατήρησε με προσοχή τα σκίτσα. Γράψε κάθε παιχνίδι από αυτά που υπάρχουν στην παρένθεση κάτω από το σκίτσο που αντιστοιχεί:

(κουτσό, ποδόσφαιρο, μήλα, βεζίρης, παζλ, κούκλες, κρυφτό, κυνηγητό, κρεμάλα, τυφλόμυγα, επιτραπέζιο παιχνίδι, μακριά γαϊδούρα, ρόδα, σχοινάκι).

Διάβασε τους τίτλους και μια μικρή περίληψη του περιεχομένου αυτών των βιβλίων.

Barbarash Lorraine **ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**

Περιέχει 75 παιχνίδια από 43 χώρες των 5 ηπείρων, στην πλειοψηφία τους παραδοσιακά κινητικά παιχνίδια που κληροδοτούνται από γενιά σε γενιά και εκφράζουν την κουλτούρα κάθε λαού. Η διεξαγωγή των παιχνιδιών δεν έχει μοναδικό κίνητρο τη διασκέδαση, αλλά αποτελούν και αφορμή για προσέγγιση και γνωριμία με στοιχεία διαφορετικών πολιτισμών και παραδόσεων και, φυσικά, μέσο για την ανάπτυξη και βελτίωση των φυσικών ικανοτήτων.

Η παρουσίαση κάθε παιχνιδιού περιλαμβάνει τη χώρα προέλευσης, τον απαιτούμενο αριθμό συμμετεχόντων, τον βαθμό δυσκολίας, την επεξήγηση των κανόνων και πιθανές παραλλαγές που μπορούν να γίνουν. Επιπλέον, συμπληρώνονται από μια πληροφορία που αφορά τη χώρα γένεσης του παιχνιδιού και μια ερώτηση στην οποία τα παιδιά καλούνται να δώσουν απάντηση, με στόχο να καλλιεργήσουν την εκτίμησή τους για άλλους λαούς και παραδόσεις.

Gustafson M.A. Wolfe S.K., King C.L. **ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Το βιβλίο *Τα ωραιότερα παιχνίδια* στόχο έχει να προσδώσει δημιουργικό και διασκεδαστικό χαρακτήρα στη Φυσική Αγωγή, μέσα από την ανάπτυξη και εξάσκηση των κινητικών δεξιοτήτων, για τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού και τις πρώτες τάξεις του γυμνασίου.

Το υλικό του βιβλίου περιλαμβάνει ολοκληρωμένη περιγραφή 69 παιχνιδιών, με τους στόχους, τις παραλλαγές, τον απαραίτητο εξοπλισμό, τις στρατηγικές διδασκαλίας και οδηγίες για ασφάλεια κατά την εφαρμογή τους.

Απευθύνεται σε δασκάλους, καθηγητές Φυσικής Αγωγής και προπονητές. Η συλλογή αυτή θα βοηθήσει πραγματικά τους εκπαιδευτικούς να ξεπεράσουν το πρόβλημα της μονοτονίας στο μάθημα και θα προσφέρει ψυχαγωγία και εκτόνωση στα παιδιά.

Ο τίτλος του δεύτερου βιβλίου λέει ότι τα παιχνίδια είναι **τα ωραιότερα**, δηλαδή **τα πιο ωραία**. Βρες πώς αλλιώς μπορούμε να γράψουμε τις παρακάτω φράσεις.

τα ωραία παιχνίδια	τα ωραιότερα παιχνίδια	τα πιο ωραία παιχνίδια
οι καλοί φίλοι		
οι όμορφες κούκλες		
τα γρήγορα αυτοκίνητα		
οι μεγάλοι δρόμοι		
οι μικρές πόλεις		
τα ψηλά βουνά		
οι δυνατοί άνεμοι		
οι ζεστές ημέρες		

Εσύ ποια παιχνίδια παίζεις με τους φίλους σου;
Ποιο είναι το αγαπημένο σου παιχνίδι;

Τα παιχνίδια που παίζω με τους φίλους μου είναι _____

Το αγαπημένο μου παιχνίδι είναι _____

Μπορούμε να πούμε τα ωραιότερα παιχνίδια ή τα πιο ωραία παιχνίδια, αλλά δεν μπορούμε να πούμε τα πιο ωραιότερα παιχνίδια!

Μπορείς να περιγράψεις στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριές σου πώς παίζεται το αγαπημένο σου παιχνίδι; Γράψε λίγα λόγια γι' αυτό (αριθμός παικτών, κανόνες, μέρος όπου παίζεται) σε μια παράγραφο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ

Τα παιδιά των αρχαίων Αιγυπτίων, Ελλήνων και Ρωμαίων έπαιζαν με ξύλινα ή πήλινα ζωάκια. Πριν από τέσσερις χιλιάδες χρόνια υπήρχαν μηχανικά παιχνίδια, όπως αμαξάκια και κούκλες με κινητά χέρια και πόδια. Ένα αρχαίο παιχνίδι που υπάρχει ακόμα και σήμερα είναι η σβούρα.

Το 1700 κατασκευάζονταν κούκλες που κινούνταν και έβγαζαν ήχους χάρη σε ένα σύστημα με γρανάζια κρυμμένα κάτω από τα ρούχα. Ήταν τα πρώτα ρομπότ.

Το 1900 τα πιο τυχερά παιδιά έπαιζαν με τρενάκια. Την ίδια περίοδο εμφανίστηκαν τα πρώτα μεταλλικά αυτοκινητάκια. Οι κούκλες είχαν μεταξωτά φορέματα, ενώ τα πρόσωπά τους ήταν από πορσελάνη και ζωγραφισμένα με το χέρι.

Σιγά σιγά, η ανάπτυξη της βιομηχανίας οδήγησε και στην κατασκευή καινούριων παιχνιδιών με κύριο υλικό κατασκευής το πλαστικό και άλλα συνθετικά υλικά. Στις μέρες μας χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά παιχνίδια που παίζονται στους υπολογιστές.

(Παιδική Εγκυκλοπαίδεια Στρατίκη, διασκευή)

Περπατώ... οδηγώ... προσέχω...

Και τώρα, ώρα για ένα ξεχωριστό μάθημα...

Ο σύλλογος των δασκάλων μας αποφάσισε να αρχίσουν στο σχολείο μας μαθήματα κυκλοφοριακής αγωγής. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι θα έρχεται κάποιος ειδικός από την τροχαία για να μας μάθει πώς πρέπει να κυκλοφορούμε.

Έτσι, όταν άρχισαν τα μαθήματα, μας είπε:

— Στον δρόμο κυκλοφορεί: ο πεζός, ο οδηγός και ο συνεπιβάτης, και ο καθένας σας είναι κάτι από αυτά τα τρία. Ό,τι και αν είσαι από αυτά, πρέπει να μάθεις πως είναι εξυπνάδα να κυκλοφορείς ΣΩΣΤΑ και ΑΚΙΝΔΥΝΑ. Και αυτό είναι τέχνη. Έχει κανόνες η κυκλοφορία, όπως και η ζωή έχει κανόνες.

Κάποια στιγμή πήρε στα χέρια του την κιμωλία, χάραξε μια γραμμή.

— Αυτός είναι ο δρόμος. Από τη δεξιά και την αριστερή πλευρά του δρόμου υπάρχει συνήθως πεζοδρόμιο. Λοιπόν, για σένα, τον πεζό, υπάρχει το πεζοδρόμιο για να περπατάς. Για τα τροχοφόρα υπάρχει ο δρόμος.

— Κύριε, στον δικό μας δρόμο δεν υπάρχει πεζοδρόμιο. Τι να κάνω;

— Περπατάς αντίθετα από την κατεύθυνση που έχουν τα τροχοφόρα. Έτσι, βλέπεις τα τροχοφόρα που έρχονται προς το μέρος σου, σε βλέπει και ο οδηγός, κι έτσι φυλάγεται. Παιδιά, ένα από τα μυστικά ασφάλειας, βασικό μυστικό, είναι —το ξαναλέω— να σε βλέπει ο οδηγός.

— Κι αν είμαστε δυο, τρεις ή και περισσότεροι;

— Τότε, περπατάμε ο ένας πίσω από τον άλλο, και όχι πλάι πλάι.

— Κι αν είναι νύχτα, πώς θα με δει ο οδηγός; ρώτησε η Αλεξάνδρα.

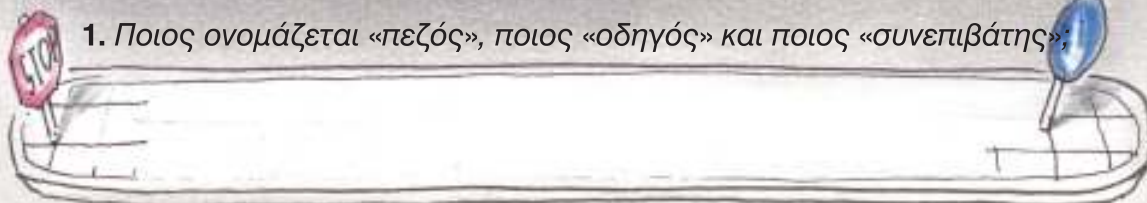
— Τη νύχτα πρέπει να φοράμε ανοιχτόχρωμα ρούχα. Και μια και μιλάμε για νύχτα, καλό θα ήταν να κρατάτε έναν φακό εάν δεν είναι πολυσύχναστος ο δρόμος, για να μπορεί να δει το φως ο οδηγός.

(Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, *Δρόμο παίρνω... Δρόμο αφήνω*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη, 1996, σελ. 14-15, με αλλαγές)

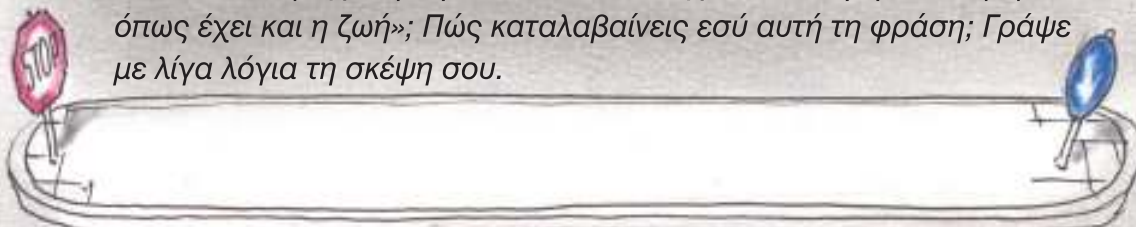

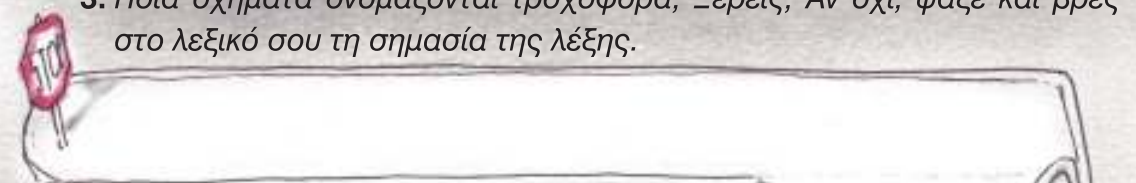
Σκέψου και απάντησε:

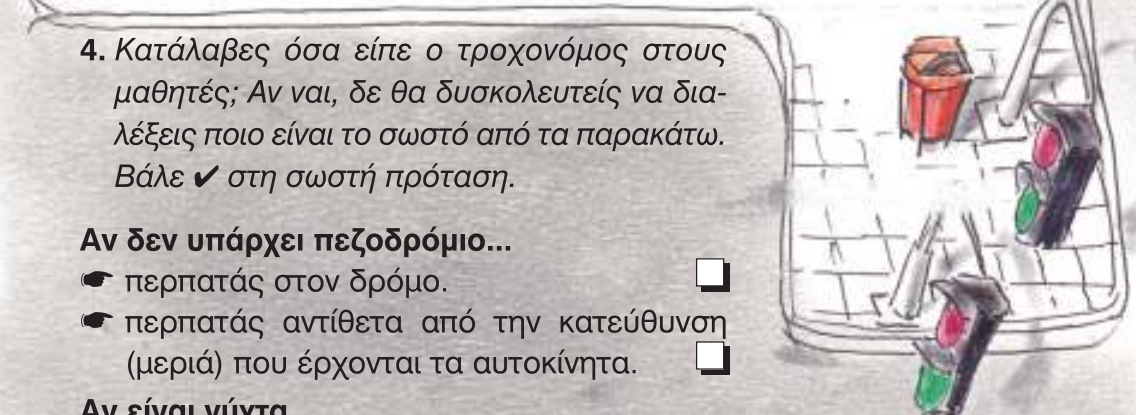
1. Ποιος ονομάζεται «πεζός», ποιος «οδηγός» και ποιος «συνεπιβάτης»;

2. Τι εννοεί ο τροχονόμος όταν λέει ότι «έχει κανόνες η κυκλοφορία, όπως έχει και η ζωή»; Πώς καταλαβαίνεις εσύ αυτή τη φράση; Γράψε με λίγα λόγια τη σκέψη σου.

3. Ποια οχήματα ονομάζονται τροχοφόρα; Ξέρεις; Αν όχι, ψάξε και βρες στο λεξικό σου τη σημασία της λέξης.

4. Κατάλαβες όσα είπε ο τροχονόμος στους μαθητές; Αν ναι, δε θα δυσκολευτείς να διαλέξεις ποιο είναι το σωστό από τα παρακάτω. Βάλε ✓ στη σωστή πρόταση.

Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο...

- ☛ περπατάς στον δρόμο.
- ☛ περπατάς αντίθετα από την κατεύθυνση (μεριά) που έρχονται τα αυτοκίνητα.

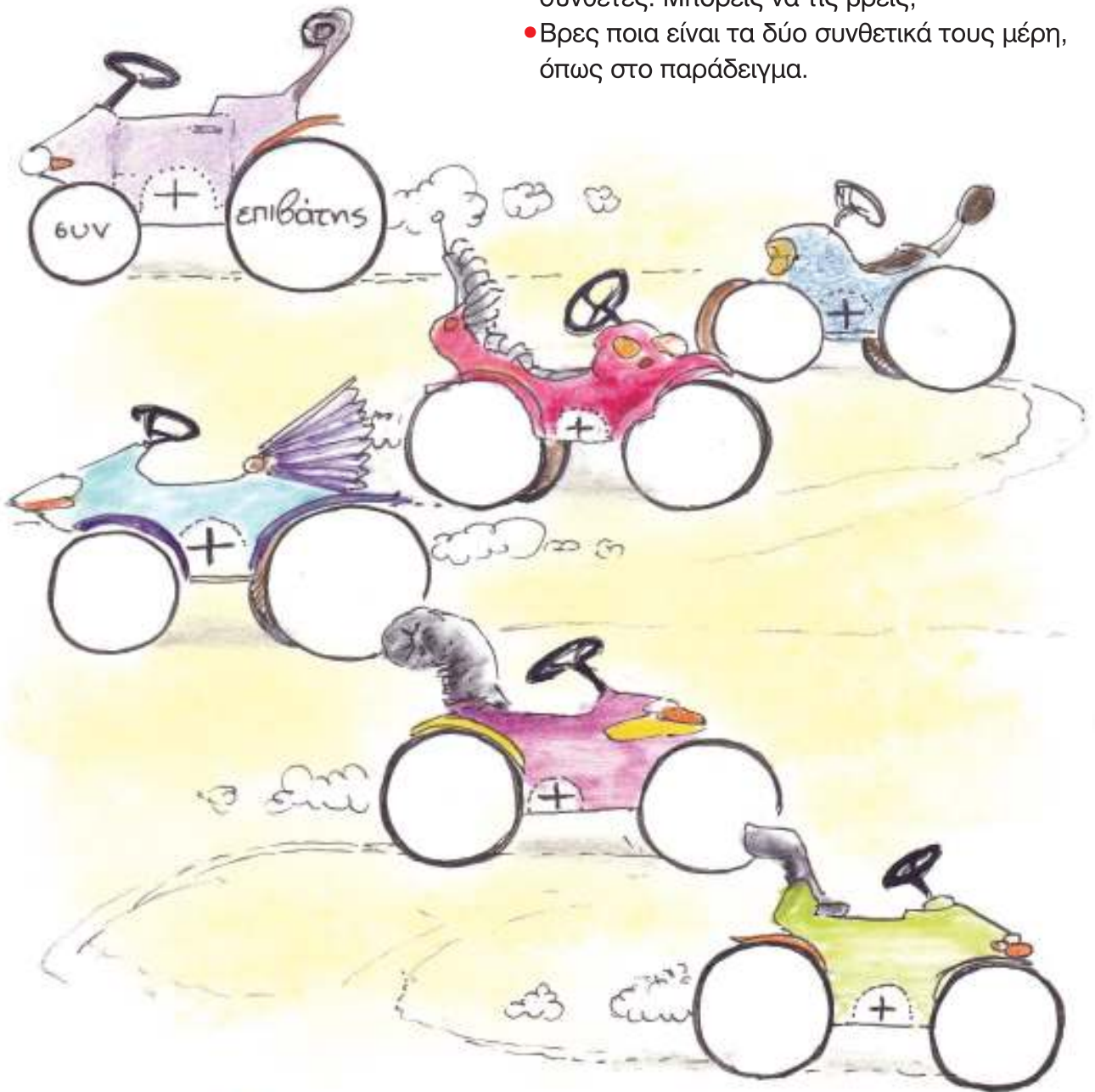
Αν είναι νύχτα...

- ☛ πηγαίνεις στη μέση του δρόμου.
- ☛ φοράς ανοιχτόχρωμα ρούχα.

Αν είσαστε τρεις...

- ☛ περπατάει ο ένας δίπλα στον άλλο.
- ☛ περπατάει ο ένας πίσω από τον άλλο.

- Κάποιες από τις λέξεις του κειμένου είναι σύνθετες. Μπορείς να τις βρεις;
- Βρες ποια είναι τα δύο συνθετικά τους μέρη, όπως στο παράδειγμα.

Γιατί μπροστά από κάποιες φράσεις υπάρχει μία παύλα; Τι δείχνει αυτή η παύλα;

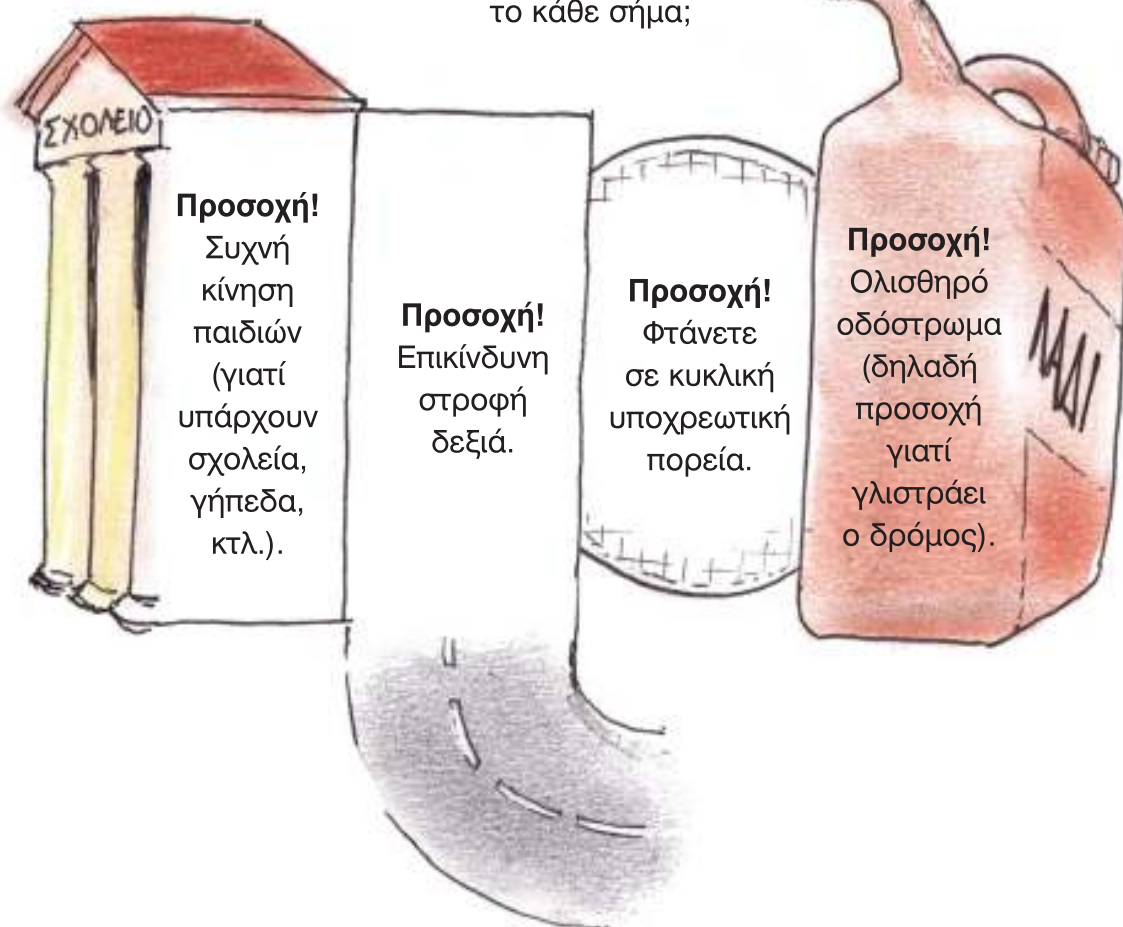

Ξέρεις να διαβάζεις τα σήματα της τροχαίας;

Όσα σήματα είναι σε τριγωνικές πινακίδες μάς προειδοποιούν για κάποιον κίνδυνο.

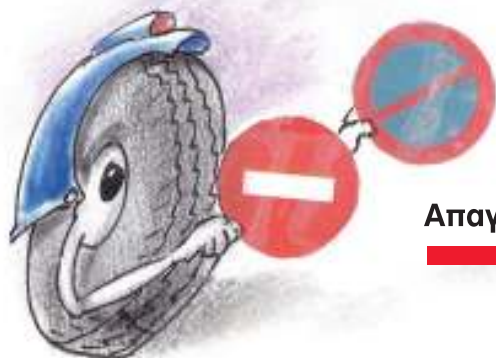

Μπορείς να αντιστοιχίσεις την εικόνα του σήματος με τα λόγια που υπάρχουν παρακάτω, βρίσκοντας τι συμβολίζει το κάθε σήμα;

Τα κυκλικά σήματα που έχουν κόκκινη γραμμή δηλώνουν απαγόρευση. Βρες τη σωστή απάντηση για κάθε σήμα και ένωσέ τη με αυτό.

Απαγορεύεται η στάθμευση

Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα

Απαγορεύεται το προσπέρασμα

Υποχρεωτική διακοπή πορείας (ΣΤΟΠ)

Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και όλες τις κατευθύνσεις

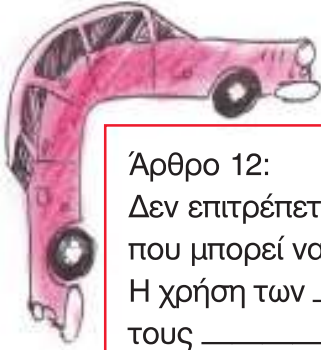
Η μεγαλύτερη ταχύτητα δεν μπορεί να ξεπερνάει τα 50 χλμ. την ώρα

Το ήξερες αυτό;

Η Βουλή των Ελλήνων έχει ψηφίσει έναν νόμο με κανόνες για να μάθουμε να κυκλοφορούμε σωστά και χωρίς να κινδυνεύουμε.

Στη συνέχεια μπορείς να διαβάσεις κάποιους από τους κανόνες, αν συμπληρώσεις τα κενά με τη λέξη που είναι στην παρένθεση. Πρόσεξε μόνο να συμπληρώσεις τις λέξεις στη σωστή πτώση και στον σωστό αριθμό!

Άρθρο 12:

Δεν επιτρέπεται να ρίχνουμε από το _____ (όχημα) αντικείμενα που μπορεί να προκαλέσουν πυρκαγιά ή να ρυπάνουν το περιβάλλον.

Η χρήση των _____ (ζώνη) ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τους _____ (οδηγός) όσο και για τους επιβάτες των _____ (όχημα).

Για τη μεταφορά _____ (παιδί) μικρότερης _____ (ηλικία) των 12 ετών με αυτοκίνητο είναι υποχρεωτική η χρήση ειδικών μέσων προστασίας, όπως παιδικών _____ (κάθισμα), ζωνών _____ (ασφάλεια).

Άρθρο 20:

Το ανώτατο όριο _____ (ταχύτητα) των _____ (αυτοκίνητο) μέσα στις κατοικημένες περιοχές είναι 50 χιλιόμετρα την ώρα, εκτός αν υπάρχει άλλη ειδική σήμανση. Για τα μοτοποδήλατα και τα αγροτικά _____ (μηχάνημα) το ανώτατο όριο είναι 40 χιλιόμετρα την ώρα.

Άρθρο 38:

Οι πεζοί υποχρεώνονται να χρησιμοποιούν τα _____ (πεζοδρόμιο). Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο και βαδίζουν στον _____ (δρόμο), υποχρεώνονται να βαδίζουν αντίθετα με την κατεύθυνση της _____ (κυκλοφορία) και όσο το δυνατόν πιο κοντά στην άκρη του _____ (δρόμος).

Άρθρο 40:

Οι οδηγοί των _____ (ποδήλατο) απαγορεύεται να μεταφέρουν επιβάτες στα οχήματά τους.

(Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, Κεφ. Γ': Κανόνες Οδικής Συμπεριφοράς, <http://www.yme.gr>)

Κάντε και εσείς ένα αποφασιστικό βήμα για την ασφάλειά σας. Βάλτε το παιδί πάντα στην πίσω θέση με ζώνη ασφαλείας. Αν έχετε πολύ μικρό παιδί, φροντίστε να τοποθετήσετε το ειδικό κάθισμα στη μέση του πίσω καθίσματος.

- Οι προτάσεις αυτές απευθύνονται σε όλους τους ανθρώπους. Πώς θα έγραφε τις προτάσεις έτσι ώστε να φαίνεται ότι μιλάς εσύ στον ξάδερφό σου, ο οποίος έχει ένα μικρό παιδάκι; (Ας πούμε: **Κάνε** και εσύ ένα αποφασιστικό βήμα για την ασφάλειά σας.)

- Η θεία σου και ο θείος σου έχουν ένα μικρό παιδάκι, ηλικίας 5 μηνών. Μέχρι τώρα στο αυτοκίνητό τους δεν είχαν παιδικό κάθισμα. Μπορείς να γράψεις τι θα τους έλεγες για να τους πείσεις να αγοράσουν ένα παιδικό κάθισμα για το αυτοκίνητό τους;

Έχεις ποδήλατο; Ξέρεις να το οδηγείς;

Πρέπει να προσέχουμε στον δρόμο όχι μόνο όταν οδηγούμε αυτοκίνητο αλλά και όταν οδηγούμε ποδήλατο. Μπορείς να συμπληρώσεις τα ρήματα που λείπουν, στον σωστό χρόνο και πρόσωπο, για να διαβάσεις κάποιους από τους κανόνες οδήγησης ποδηλάτου;

Μην οδηγείς (οδηγώ) ποδήλατο που δεν είναι το κατάλληλο για το ύψος σου. _____ (Δοκιμάζω) τα φρένα πριν _____ (ξεκινάω). Τα λάστιχα είναι σε καλή κατάσταση; Έχουν σωστό αέρα; _____ (λαδώνω) την αλυσίδα;

Μη _____ (βάζω) δέματα στο τιμόνι, γιατί όχι μόνο δυσκολεύεσαι στην οδήγηση αλλά _____ (κινδυνεύω) να πάρεις και τούμπα. _____ (χρησιμοποιώ) κρεμαστή τσάντα.

Προσοχή να μην _____ (μπλέκομαι) τα ρούχα σου στις ρόδες.

Δεν πρέπει να ξεχνάς ότι είσαι ασφαλής όταν σε βλέπουν οι άλλοι οδηγοί. Γι' αυτό να _____ (φοράω) ανοιχτόχρωμα ρούχα και να μην _____ (ξεχνάω) τη νύχτα να _____ (ανάβω) τα φώτα του ποδηλάτου σου.

Στα πετάλια και στους τροχούς _____ (τοποθετώ) ανακλαστικά σήματα.

Και τώρα, είσαι έτοιμος να ξεκινήσεις. Και βεβαίως ξέρεις πως δεν πρέπει να _____ (οδηγώ) στο πεζοδρόμιο!

(Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, *Δρόμο παίρνω... Δρόμο αφήνω*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη, 1996, σελ. 36, με αλλαγές)

Αλήθεια, ξέρεις τι είναι τα ανακλαστικά σήματα;

Το ταξίδι

Ο Χασάν και ο Αμπού
είχαν ένα ραντεβού.
Ραντεβού στα Αμπελάκια
με δυο τρία φιλαράκια.

Ξεκίνησαν περπατώντας,
τρέχοντας, χοροπηδώντας.
Απ' την Ξάνθη με πατίνι
φτάσαν ως την Κατερίνη.

Με ταξί καναρινί
γύρισαν την Κομοτηνή.
Σ' έναν γάιδαρο καβάλα
πήγανε ως την Καβάλα.

Λοξοδρόμησαν λιγάκι
πάνω σ' ένα σκουτεράκι.
Και με κινητή καντίνα
πέρασαν απ' τη Βεργίνα.

Συνέχισαν αστραπή
μ' ένα κόκκινο παπί.
Ανεβήκαν σ' ένα μπλε,
σ' ένα μπλε καμπριολέ.

Και μετά σε ένα άλλο,
αυτοκίνητο μεγάλο.
Απ' τον Όλυμπο περάσαν
και τα Τέμπη προσπεράσαν.

Μ' ένα ροζ βυτιοφόρο,
μ' ένα άσπρο ασθενοφόρο,
έφτασαν στα Αμπελάκια,
γεια χαρά σας, φιλαράκια!

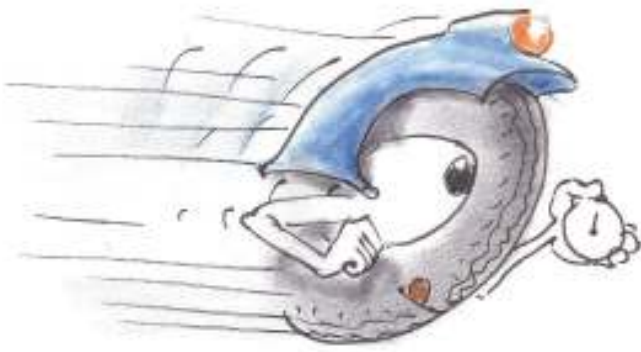
Ο Χασάν και ο Αμπού
έφτασαν στα Αμπελάκια,
γεια χαρά σας, φιλαράκια!
Είχαν ένα ραντεβού,
έφτασαν στα Αμπελάκια,
γεια χαρά σας, φιλαράκια!

(Εκπαιδευτικό υλικό
του προγράμματος
«Εκπαίδευση των παιδιών
της μουσουλμανικής
μειονότητας στη Θράκη»,
Να 'χαμε και τι να 'χαμε,
σελ. 20)

Ποια μεταφορικά μέσα χρησιμοποίησαν ο Χασάν και ο Αμπού για να φτάσουν στα Αμπελάκια; Να τα βρεις και να τα υπογραμμίσεις.

- Διάβασες το ποιηματάκι; Αν ναι, μπορούμε να ξεκινήσουμε έναν μικρό διαγωνισμό για όλη την τάξη. Ο καθένας πρέπει να γράψει μέσα σε 5 λεπτά όσα περισσότερα μεταφορικά μέσα γνωρίζει. Όποιος γράψει τα περισσότερα θα είναι ο νικητής του σημερινού διαγωνισμού. Πρόσεξε μόνο οι λέξεις να είναι σωστά γραμμένες, γιατί για κάθε λέξη με ορθογραφικό λάθος θα χάνεις και έναν βαθμό!

- Στο ποίημα χρησιμοποιήθηκαν 10 ρήματα που φανερώνουν κίνηση και δείχνουν κάτι που έγινε στο παρελθόν (χτες). Μπορείς να γράψεις αυτά τα ρήματα στον χρόνο που δείχνει κάτι που θα γίνει στο μέλλον (αύριο); Αφού τα γράψεις, διάβασε το ποίημα βάζοντας τα ρήματα στον μέλλοντα. Τι αλλαγές παρατηρείς;

θα ξεκινήσουν

Αύριο

Ο Χασάν και η Ζεχρά κάνουν κάτι που δεν πρέπει.
Μπορείς να γράψεις κάτω από
τις εικόνες ποιο είναι το λάθος που κάνουν;

Στην αφίσα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη υπάρχουν τρεις φράσεις που δίνουν το κεντρικό μήνυμα της αφίσας.

Όταν περνάτε στο απέναντι πεζοδρόμιο, να θυμάστε:

- **Σταματώ**
- **Κοιτώ** αριστερά, δεξιά, ξανά αριστερά
- **Περνώ**

Μπορείς να συμπληρώσεις τις παρακάτω φράσεις που περιγράφουν το ίδιο μήνυμα με έναν άλλο τρόπο;

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΣ ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΣ ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ, ΟΤΑΝ ΠΕΡΝΑΜΕ ΣΤΟ ΑΠΕΜΑΝΤΙ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ, ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΑΜΕ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΣ ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ

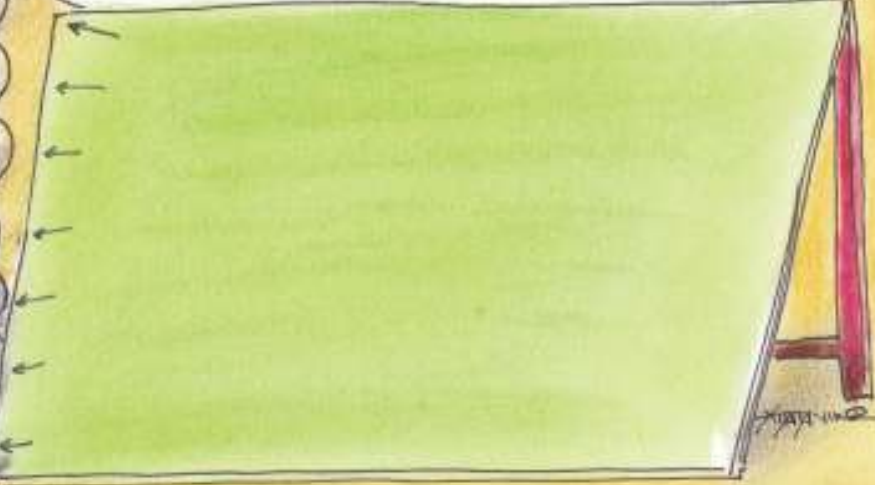
ΣΕ ΤΟΙΟΥΣ ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΟΤΙ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ;
ΣΥΖΗΤΗΣΕ ΜΕ ΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ Ή ΤΗ ΔΑΣΚΑΛΑ ΣΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ
ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΣΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΑΚΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ
ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΧΟΥΜΕ
ΟΤΑΝ ΟΔΗΓΟΥΜΕ;

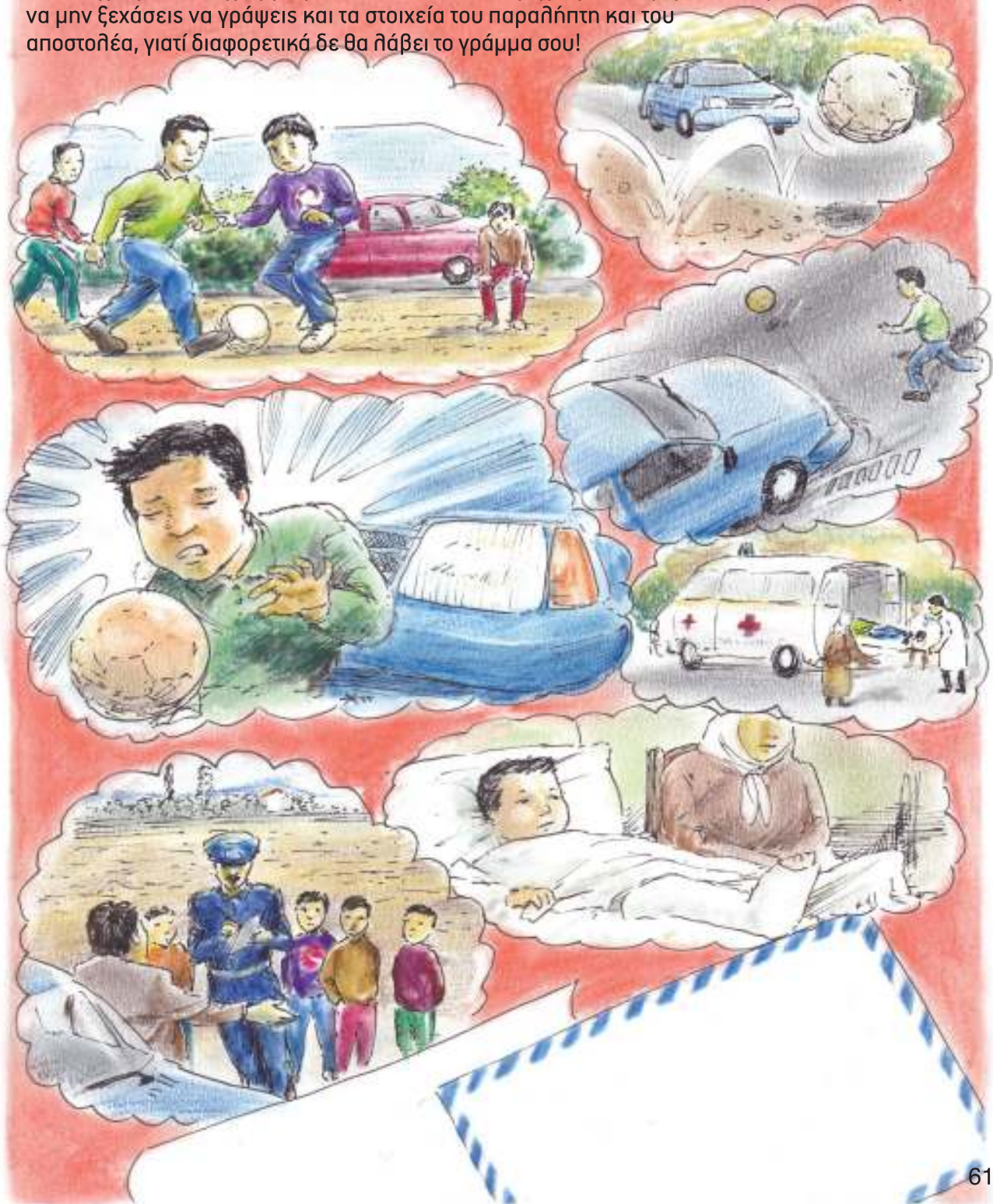
ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΣΟΥ ΒΡΕΣ ΚΑΙ
ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Εικονογραφημένη ιστορία

Το παιδί που χτύπησε ήταν από την παρέα σου. Ο Γιάννης, ένα άλλο παιδί από την παρέα σου, λείπει αυτές τις ημέρες. Έχει πάει με τους γονείς του για δουλειές στην Αθήνα. Επειδή όμως είσαστε πολύ καλοί φίλοι, θέλεις να του περιγράψεις τι έγινε χτες. Βλέποντας τις εικόνες μπορείς να του γράψεις ένα γράμμα με το οποίο θα του περιγράψεις τα γεγονότα; Πρόσεξε στον φάκελο να μην ξεχάσεις να γράψεις και τα στοιχεία του παραλήπτη και του αποστολέα, γιατί διαφορετικά δε θα λάβει το γράμμα σου!

- Διάβασε τα άρθρα στη διπλανή σελίδα και συζήτησε το περιεχόμενό τους με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα σου και τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου. (Σε ποιο θέμα αναφέρονται, τι ακριβώς περιγράφουν, γιατί, κατά τη γνώμη σου, μας παρουσιάζουν αυτές τις ειδήσεις;)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

Τα υπογραμμισμένα επίθετα είναι στον συγκριτικό βαθμό. Φανερώνουν δηλαδή πως κάτι έχει μια ιδιότητα σε μεγαλύτερο βαθμό από κάτι άλλο.

Θυμάσαι πώς σχηματίζεται ο συγκριτικός βαθμός ενός επιθέτου; Σχηματίζεται είτε με μια λέξη (μονολεκτικά) και με τις καταλήξεις **-ότερος, -η, -ο** ή **-ύτερος, -η, -ο** ή **-έστερος, -η, -ο** ή με δύο λέξεις (περιφραστικά), δηλαδή με το επίρρημα **πιο** και το επίθετο (π.χ. έξυπνος, -η, -ο, έξυπνότερος, -η, -ο, καλός, -ή, -ό, καλύτερος, -η, -ο, ακριβής, -ής, -ές, ακριβέστερος, -η, -ο [μονολεκτικά] και **πιο** έξυπνος, -η, -ο, **πιο** καλός, -ή, -ό και **πιο** ακριβής, -ής, -ές [περιφραστικά]).

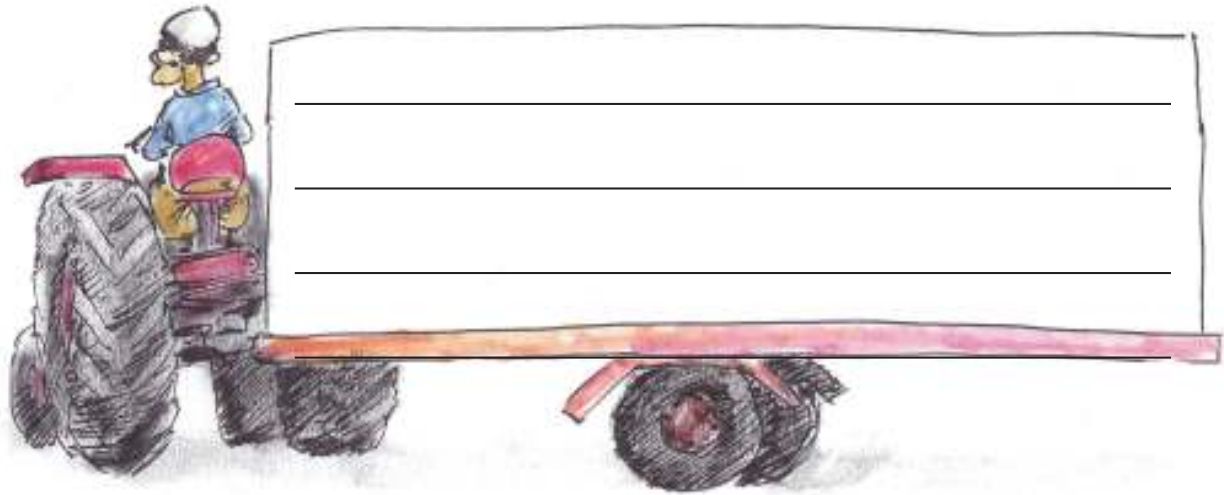
- Αφού θυμήθηκες τον σχηματισμό των παραθετικών, θα μπορέσεις να συμπληρώσεις και τον παρακάτω πίνακα. Γράψε τα υπογραμμισμένα επίθετα του πρώτου άρθρου και βρες τους βαθμούς (τα παραθετικά) των επιθέτων, όπως στο παράδειγμα.

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός (μονολεκτικά)	Συγκριτικός βαθμός (περιφραστικά)
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

- Στο δεύτερο άρθρο μπορείς να διαβάσεις πάλι μια είδηση από τοπική εφημερίδα.

- Μπορείς να εξηγήσεις στον διπλανό σου ποια είναι η παράβαση που έκανε ο οδηγός; Τι θα έπρεπε να έχει κάνει έτσι ώστε να μην κινδυνέψουν τα δύο μωρά;

- Έχεις βρεθεί εσύ ή κάποιος φίλος σου σε κίνδυνο; Μπορείς να γράψεις τι ακριβώς είχε γίνει, ποιο ήταν το λάθος και τι θα έπρεπε, κατά τη γνώμη σου, να γίνει για να μη βρεθείς σε κίνδυνο εσύ ή ο φίλος σου; Στη συνέχεια διάβασε δυνατά στην τάξη την ιστορία που έγραψες, έτσι ώστε το λάθος αυτό να μη γίνει από κανέναν συμμαθητή σου.

Στη σελίδα αυτή υπάρχουν δύο φωτογραφίες που δείχνουν απροσεξίες που κάνουν τα παιδιά όταν παίζουν. Χωριστείτε σε ομάδες και σχολιάστε τις φωτογραφίες. (Τι ακριβώς βλέπετε, ποιο είναι το λάθος που γίνεται, τι προβλήματα μπορεί να δημιουργήσει η κατάσταση που βλέπετε, γιατί γίνεται αυτό και τι θα έπρεπε να γίνεται για να μην υπάρχει κίνδυνος.)

(Κ. Ραυτογιάννης, *Κυκλοφοριακή αγωγή για παιδιά*, εκδ. Μαλλιάρης – Παιδεία, σελ. 25)

(Εικόνα από αφίσα της Good year)

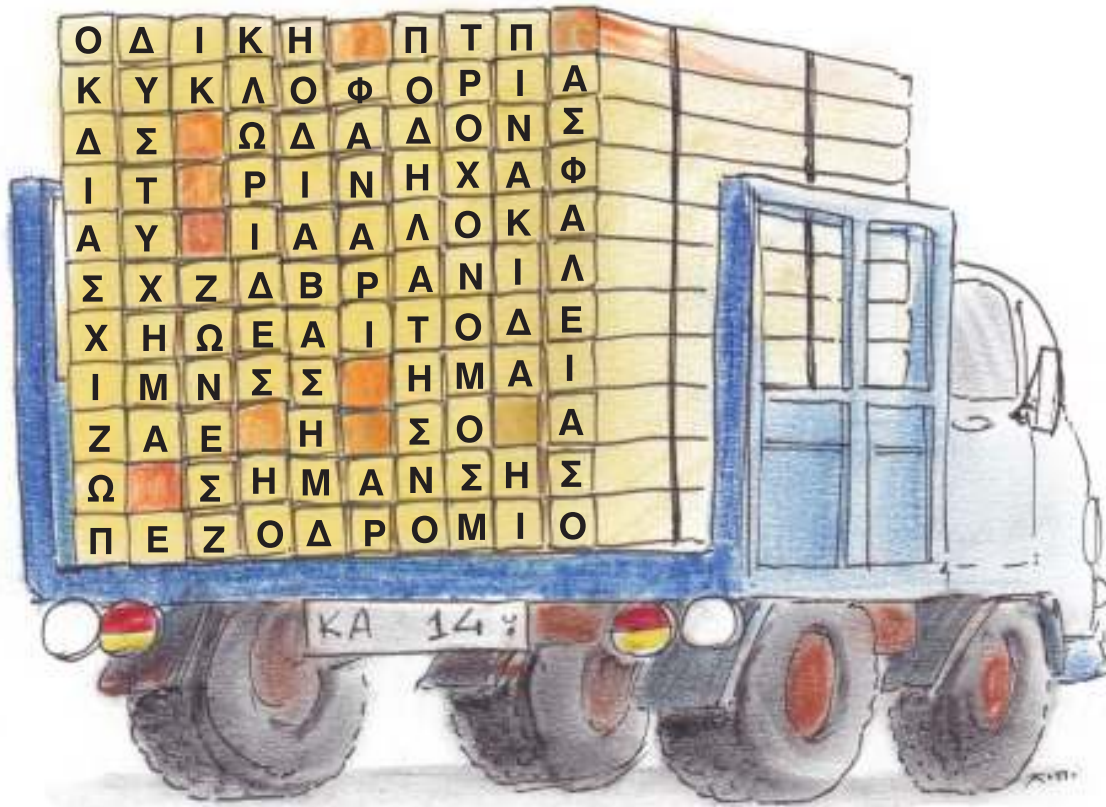
- Μπορείς να περιγράψεις τι βλέπεις στις εικόνες; Είναι η ίδια περιοχή ή τρεις διαφορετικές; Τι διαφορά έχει η μία εικόνα από την άλλη; Στη συνέχεια προσπάθησε να φτιάξεις ένα δικό σου μήνυμα προς τους οδηγούς που θα περάσουν από την περιοχή που δείχνει η δεύτερη εικόνα.
- Είναι μια χιονισμένη μέρα, όπως φαίνεται στην τρίτη εικόνα, και ένα αυτοκίνητο σταματάει στη μέση του δρόμου γιατί δεν μπορεί να συνεχίσει λόγω του χιονιού. Ας υποθέσουμε ότι είσαι ο τροχονόμος της περιοχής και ο διπλάνός σου είναι ο οδηγός του αυτοκινήτου. Ο οδηγός είναι φοβισμένος και δεν ξέρει τι να κάνει. Σε βρίσκει και ζητάει τη συμβουλή σου. Τι έχεις να του προτείνεις ως τροχονόμος για να συνεχίσει με ασφάλεια την πορεία του;

Και τώρα, παίζουμε...

Μπορείς να βρεις τις 14 λέξεις που είναι κρυμμένες στο κρυπτόλεξο; Όλες οι λέξεις έχουν σχέση με την κυκλοφοριακή αγωγή.

Προσπάθησε να σχηματίσεις όσα περισσότερα ουσιαστικά μπορείς από τα παρακάτω ρήματα, όπως στο παράδειγμα.

Να συμπληρώσεις τα κενά στις λέξεις με **ε** ή **αι**.

- Μην ενοχλείσ—. Π—ραστικός είναι ο κύριος!
- Απαγορεύετ— να προσπ—ράσεις το μπροστινό σου όχημα.
- Επιτρέπετ— να π—ράσεις με το ποδήλατο.
- Δεν άκουσα την κόρνα του αυτοκινήτου, φαίνετ— πως με πήρ— ο ύπνος την ώρα που σε περίμενα.
- Την ώρα που σε έπ—ρνα τηλέφωνο εσύ είχες πάρει ήδη ταξί.
- Μόλις βγήκα στη στροφή, κατάλαβα ότι με προσπέρασ—ς.
- Να δεις που θα σε ξεπ—ράσω στους βαθμούς!
- Το φαράγγι της Σαμαριάς είναι ένα δύσκολο π—ρασμα.

Μπορείς να φτιάξεις μια αφίσα που θα απευθύνεται στα παιδιά των μικρότερων τάξεων και θα τους λέει τι πρέπει να προσέχουν όταν περπατάνε στον δρόμο;

Επαγγέλματα

Διάβασε με προσοχή τις μικρές αγγελίες.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ συνεργάτες για τους νομούς Ξάνθης – Ροδόπης – Έβρου από νέα εταιρεία παροχής internet. Απαραίτητες προϋποθέσεις: ευχέρεια λόγου και γνώσεις Η/Υ. Τηλ. 2541084185 & 6972108285.

Μεγάλη εταιρεία που εδρεύει στην Ξάνθη στελεχώνει τα νέα της γραφεία και επιλέγει άτομα από 18-30 ετών. Περιλαμβάνεται εκπαίδευση σε όλους τους τομείς, με πλήρες πακέτο αμοιβών, σε ένα δυναμικό περιβάλλον. Η προϋπηρεσία δεν είναι απαραίτητη. Για μια άμεση συνέντευξη καλέστε στο 2541022980.

Από μεγάλη ελληνική ασφαλιστική εταιρεία **ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ** Ασφαλιστικοί Σύμβουλοι. Άμεση πρόσληψη, με μισθό, BONUS και προοπτική εξέλιξης. Απαραίτητα: προσκόμιση βιογραφικού σημειώματος. Τηλ. επικοινωνίας: 2541022519 & 2541078112.

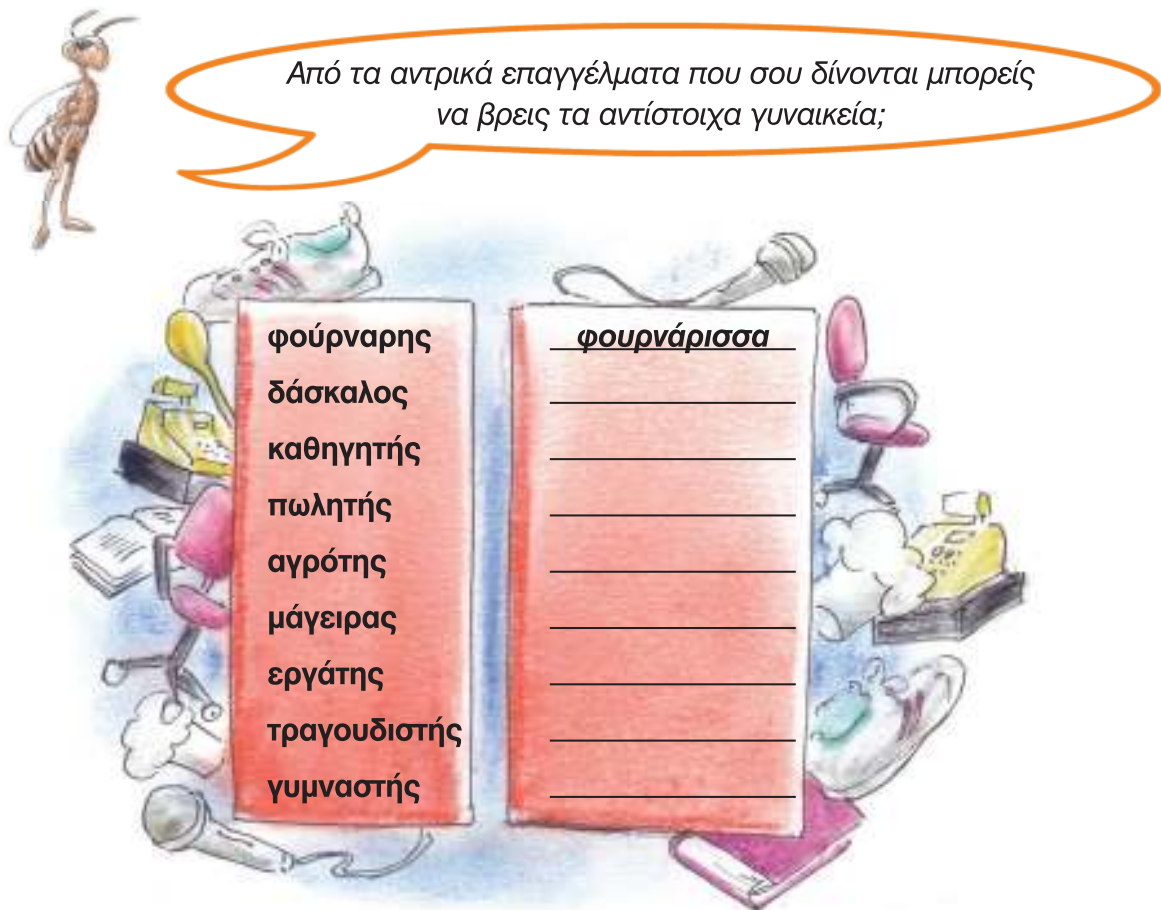
ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ διανομείς φυλλαδίων από εκπαιδευτικό όμιλο στην Ξάνθη για μερική απασχόληση. Τηλ. 2541065031.

Από το Αθλητικό Ραδιόφωνο METROPOLIS Ξάνθης 105,1 **ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ** νέοι και νέες παραγωγοί εκπομπών, καθώς επίσης και για το διαφημιστικό τμήμα. Πληροφορίες κ. Στάθη Παπαδόπουλο (6939045477). Βιογραφικά με ΦΑΞ (2541084294) και email: metropolis@mail.gr.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έμπειρη καθηγήτρια Αγγλικών. Τηλ. 2541066655 & 6948891988.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ για τα καταστήματα NEOSET – NEOSET KOYZINA τεχνίτες & βοηθοί τεχνιτών έως 35 ετών με δίπλωμα Β' κατηγορίας. Πληροφορίες 28ης Οκτωβρίου 270, τηλ. 2541062600.

Πολυεθνική εταιρεία πρόσφατα εγκατεστημένη στην Ελλάδα **ΖΗΤΑ** Υπεύθυνους Πωλήσεων (10 άτομα) για την κάλυψη αγοράς στην Αν. Μακεδονία & Θράκη. Προϋποθέσεις: ελεύθεροι επαγγελματίες, κάτοχοι αυτοκινήτου, γνώση υπολογιστή. Προσφέρουμε: Μεγάλες αμοιβές (bonus, έξοδα μετακίνησης και ιδιωτική ασφάλιση). Αποστείλετε το βιογραφικό σας. e-mail: info@e-cosmos.net.

Μπορείς από τα παρακάτω επαγγέλματα να βρεις λέξεις που να εκφράζουν τον χώρο του επαγγέλματος;

βιβλιοπώλης	⇒	βιβλιοπωλείο
κρεοπώλης	⇒	
ιατρός	⇒	
φαρμακοποιός	⇒	
καπνοπώλης	⇒	
ζαχαροπλάστης	⇒	
ξυλουργός	⇒	
ταχυδρόμος	⇒	
μπακάλης	⇒	
μανάβης	⇒	
φούρναρης	⇒	

XITIANOS

Διάλεξε ένα από τα επαγγέλματα που υπάρχουν στις μικρές αγγελίες. Φτιάξε έναν διάλογο (τηλεφωνικό). Κάποιος προσφέρει εργασία και κάποιος άλλος παίρνει τηλέφωνο για τη θέση αυτή. Στη συνέχεια πείτε μέσα στην τάξη όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες τους διαλόγους που φτιάξατε.

Π.χ. ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ: Καλημέρα σας! Σας τηλεφωνώ για την αγγελία που υπάρχει στην εφημερίδα.
ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ: Καλημέρα σας!

Αυτός που κάνει ένα επάγγελμα λέγεται επαγγελματίας.
Βρες πώς λέγονται:

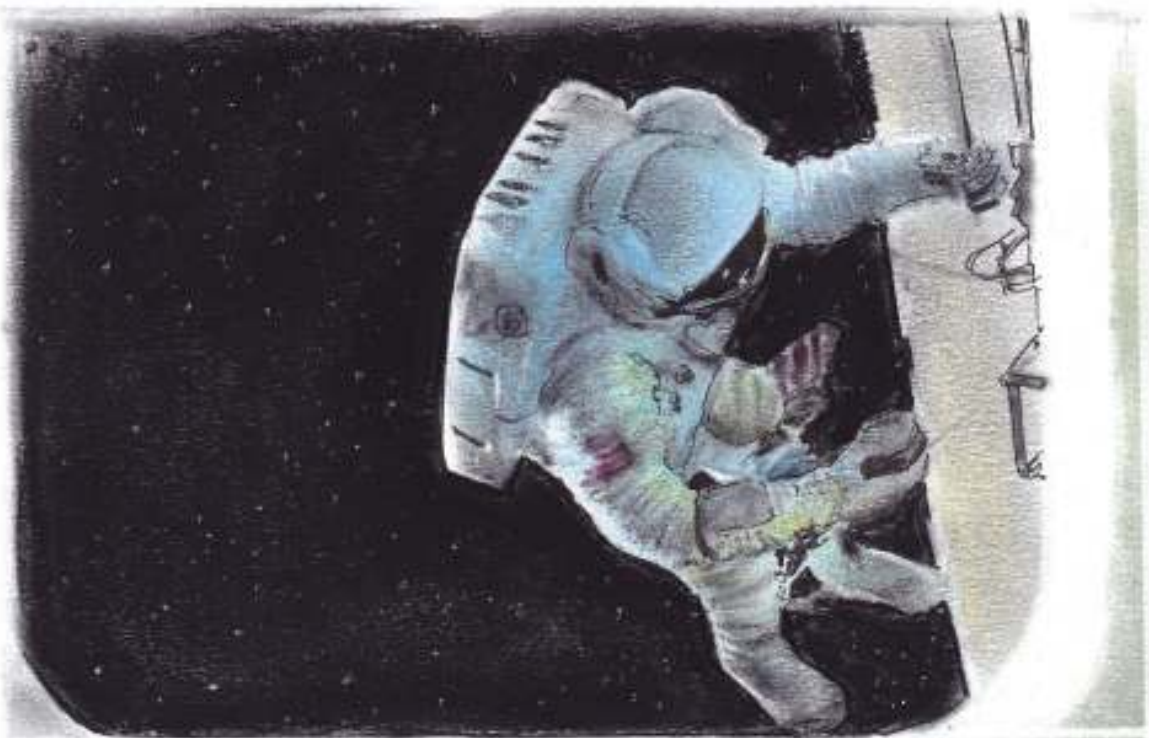
Ποια από τα παρακάτω επαγγέλματα τα συναντάμε περισσότερο στα χωριά ή στην ύπαιθρο και ποια στις πόλεις; Τοποθέτησέ τα εκεί όπου ταιριάζουν.

θεριστής, κτηνοτρόφος, γιατρός, ταξιτζής, αγελαδάρης, βοσκός, ηθοποιός, γεωργός, δημοσιογράφος, αρχιτέκτονας, μπακάλης, δασοκόμος, δικαστής, οδηγός λεωφορείου, ξυλοκόπος

- Αυτός που ασχολείται με την καλλιέργεια της πατάτας λέγεται **πατατοπαραγωγός**. Πρόκειται για μια σύνθετη λέξη: **πατάτα + παραγωγός**.
- Φτιάξε και άλλες σύνθετες λέξεις με πρώτο συνθετικό τις πιο κάτω λέξεις και δεύτερο συνθετικό τη λέξη **παραγωγός**:
βαμβάκι, ελιές, καπνός, γάλα, οίνος (=κρασί).

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

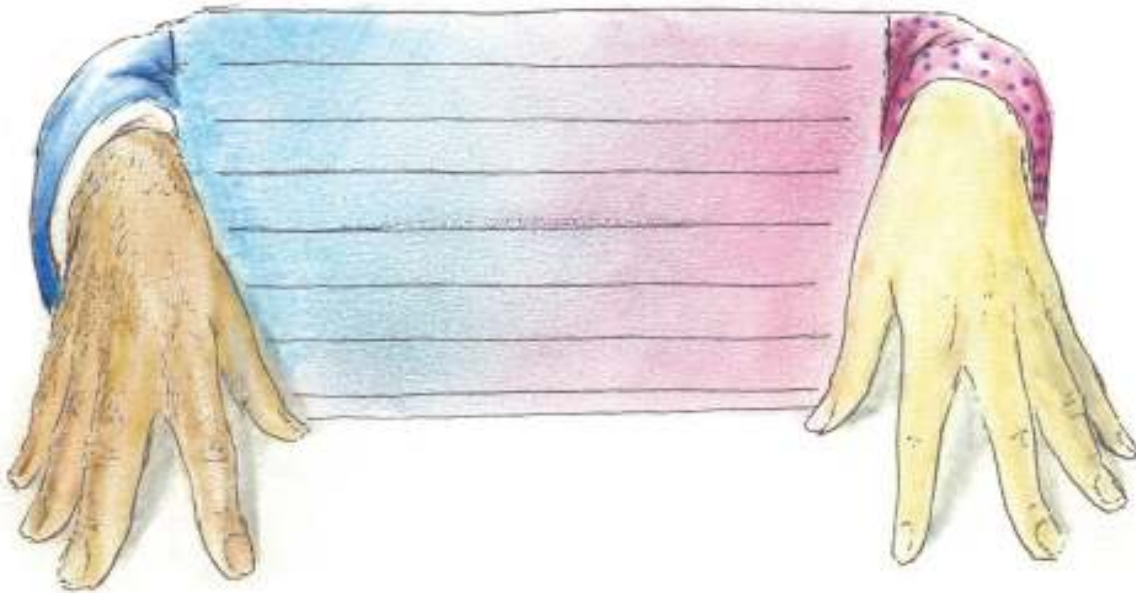

Η πρώτη γυναίκα κυβερνήτης στο διάστημα

Μετά τη Βαλεντίνα Τερέσκοβα, την πρώτη γυναίκα κοσμοναύτη που ταξίδεψε στο διάστημα, η Αϊλίν Κόλινς είναι η πρώτη κυβερνήτης διαστημικού λεωφορείου. Την Παρασκευή 23 Ιουλίου 1999 το Κολούμπια εκτοξεύτηκε στο διάστημα. Ύστερα από δύο αποτυχημένες προσπάθειες εκτόξευσης, η Αϊλίν και το πλήρωμα του Κολούμπια βρίσκονται πια στο διάστημα.

(εφημερίδα *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, ένθετο
«Οι ερευνητές πάνε παντού»,
Κυριακή 1-8-1999, σελ. 3)

- Η Αϊλίν κάνει ένα επάγγελμα που είναι ιδιαίτερα δύσκολο και για πολλά χρόνια το θεωρούσαν «αντρικό». Πιστεύεις πως υπάρχουν επαγγέλματα που είναι αποκλειστικά για άντρες και κάποια άλλα που είναι μόνο για γυναίκες;
- Μπορείς να γράψεις μερικά από αυτά;

- Ψηφίστε και αναδείξτε το επάγγελμα που αρέσει περισσότερο στα κορίτσια της τάξης σας και αυτό που αρέσει περισσότερο στα αγόρια.

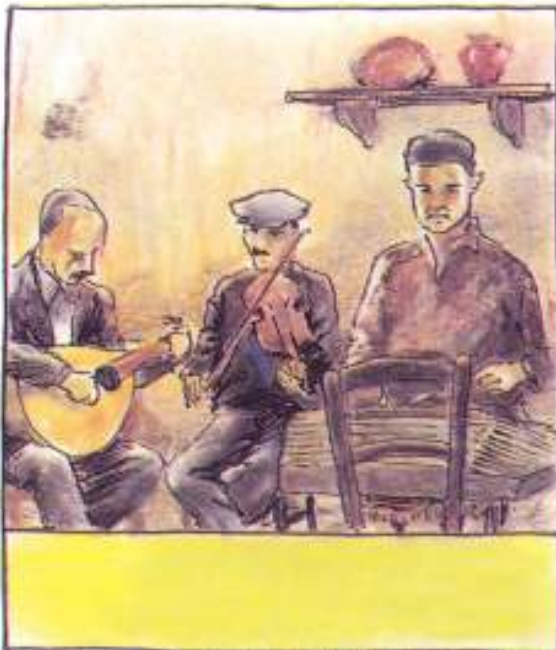
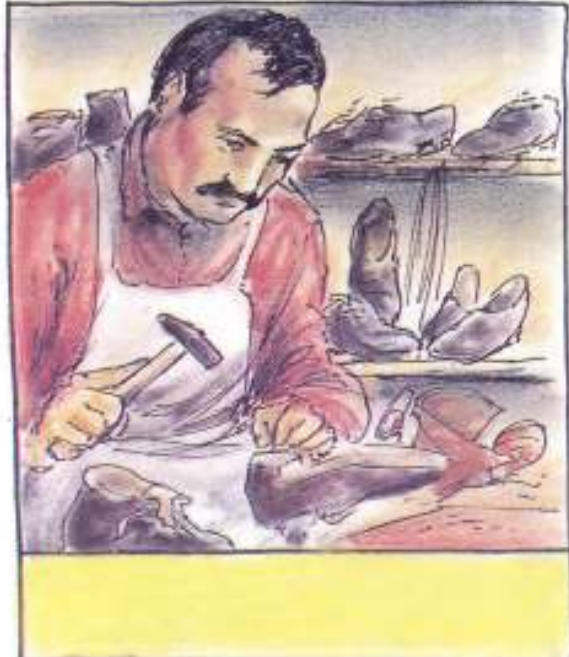

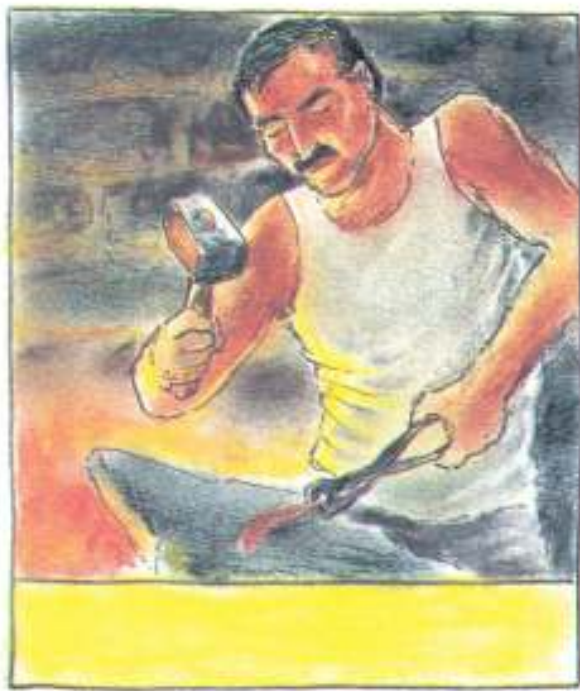
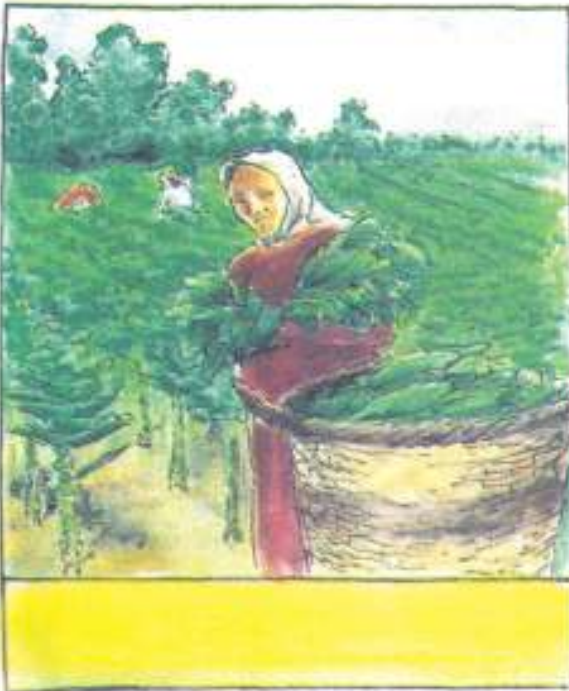
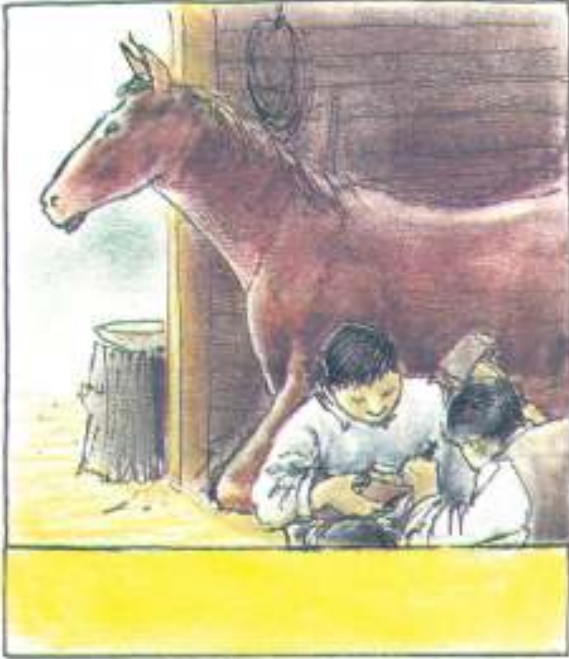
Στα σκίτσα υπάρχουν κάποια επαγγέλματα.
Αφού τα κοιτάξεις με προσοχή, διάλεξε ποια από τις παρακάτω
προτάσεις ταιριάζει σε κάθε σκίτσο.

Ο πεταλωτής πεταλώνει τα άλογα και τα μουλάρια.
Οι οργανοπαίκτες παίζουν τα όργανα.
Η υφάντρα υφαίνει το χαλί στον αργαλειό.
Οι καπνεργάτες μαζεύουν τα καπνά.

Ο σιδεράς φτιάχνει τα εργαλεία στο εργαστήριό του.
Η κεντήστρα κεντάει το σεντόνι.
Ο γαλατάς φέρνει το γάλα.
Ο τσαγκάρης φτιάχνει τα παπούτσια.

Ποια από τα επαγγέλματα που είναι στα σκίτσα υπάρχουν στην περιοχή σου; Γράψε ποια άλλα επαγγέλματα υπάρχουν στον τόπο σου.

Γράψε σε μια μικρή παράγραφο λίγα λόγια για κάποιο επάγγελμα ή εργασία που γίνεται στην περιοχή σου (π.χ. επεξεργασία καπνού, θέρισμα, ύφανση χαλιών ή παπλωμάτων). Μπορείς να ζωγραφίσεις κάτι γι' αυτό στον ελεύθερο χώρο που υπάρχει.

